

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-százados petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Kilátó petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemes
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

STAUER JÓZSEF

Kedd, március 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Nyolcvannyolc tíz ellen.
Csáky Albin gróf és Náday Lajos a királynál.
Megszűnt a Tribuna.
A férj az ágy alatt.
Aradmegye közgyűlése.
Bittófa készül Miskolcon.
Vezérolkk-írók figyelmébe.
Gondnokság alá helyezik Lujza hercegnőt.
Károly főherceg és Zita hercegnő menyegzőjének városa.

Válasz a karzatnak.

Arad, március 11.

Az önérzetes, a pillanat jelentőségéhez méltó, komoly manifesztációba, amely Arad város mai közgyűlése a nemzeti jogok, s a nemzeti jogokat Bécs ellen képviselő Khuen-Héderváry mellett szót emelt, mintha beleszólt volna a karzat is. A karzat nyelvén — ez, a parlamentben és a törvényhatóságok termeiben egyformán, ledobott cédulák útján szólal meg, az általános választójogra emlékeztették a politikai érzelmeiket kifejező városatyákat.

Ezek a piros cédulák, a mellett, hogy nem halaványították el a törvényhatóság lelkes megnyilatkozását, azzal nem is voltak ellentétben. Belemagyarázni, különösen Polónyi Géza bizonyító módszerével, mindenbe bele lehet magyarázni, hogy az általános választójog háttérbe szorítása érdekében történik. Mert a míg a véderő körül tusakodtak, az alatt, bizonyos, hogy a választójogról szóló reformot

nem csinálták meg. De azért, mert én e pillanatban nem csinállok valamit, nem csinállok pedig azért, mert sürgős kikerülhetetlen egyéb tennivalóm akadt, — még senki se állíthatja, hogy nem akarom megcsinálni.

A Khuen-Héderváry kormány nemcsak programjába vette a választói reform megalkotását, hanem komoly bizonyosságát is adta, hogy az általános választói jogot meg is akarja csinálni. Akart pedig igazi, becsületes, valóságos jogkiterjesztést, nem pedig plurális választó-jogot, amelynek ötletéért a koalíciós kormányt Arad város törvényhatóságának több olyan tagja is dicsérte, akik ma ép a választójog nevében tagadták meg az elismerést Khuennek. Es nemcsak ígérte a reformot, hanem előkészítette, sőt megkérdezte ebben a kétségtelenül nem elhamarkodni való kérdésben az ország minden számottevő tudományos, társadalmi és gazdasági testületét. Akart pedig nem a bizonytalanul messze jövőben, hanem mindjárt a véderő után, amelynek elháríthatatlan voltát — bizonyára Auffenberg iránt való gyöngédségből — most már a Justh-párton is belátják. Ha erre a belátásra a múlt év őszén jutnak, már a választó-reform talán le lenne tárgyalva, vagy legalább is készen állana arra, hogy a törvényhozás elébe terjesszék. Es hogy mennyire komolyan akarta, bizonyosság volt arra —

amint a mai közgyűlés egyik szónokrá is mutatott, — maga hívta föl a Justh-pártot, szabják meg, hogy milyen garanciákat kívánnak a választójog meghozatalára nézve.

Aki ennyire ment a cselekedetekben és a hajlandóságban, aki ezeket kívül is újra, meg újra lekötötte magát az általános választójog mellett — azt, logikus érveléssel, nem lehet az általános választójog ellenségének feltüntetni, a nemzeti ügyért tett szolgálatainak elismerését az általános választójog nevében megtagadni. Ha Khuen „késleltette“ az általános választójog megszületését, vajon kik sietteték? Azok, akik az örökös névszerinti szavazással fél esztendő loptak el a parlament idejéből? Azok, akik négy esztendőn át uralmon voltak, s hatalom teljes birtokával, de az általános választójogot eszük ágában se volt komolyan megcsinálni, annak ellenére, hogy egyedül ennek megvalósítása végett kaptak megbízást az átmeneti kormányzásra? Vagy a közös hadügyminiszter fogja hozni a Magyarországnak megfelelő általános választójogot, — hogy ennek reményében a báránbőrre bujt oroszlanok, a Justh-párt kurucái, egyébkor a legszélsőbb nemzetiek, egy szóval se veszik tőle rossz néven, hogy el akarja tüntetni Magyarország önállóságát, magarendelkezését az állami élet egyik legfontosabb mozzanatában? Ha az általános választójog őszinte

Egy rövid csemetés.

I.

— Veron, láttad az új ruhámat?
— Melyiket Nanó?

Nanó letette a könyvet. Félrefordította a fejét és kinézett az ablakon. A másik előrehajolt és belevágott szemével a félhomályba. Látni akarta a boldogságot. Így volt a szegénység irigységével és szeretettel volna még sokkal, de sokkal irigyebb lenni. Várta az új díszekedéseket és ragadozóan összébb húzódt a homloka, a szeme, de azért mosolygott.

— Melyiket Nanó?
— Az újat. Halványlilát.

— Nem láttam Nanó.
— Majd uzsonna után megmutatom. Jó lesz?

— Jó.

Veron szőke volt. Halvány szemű és akaratos. Szegény volt, polgári. nagyuri tempós, pedig tudta, hogy hiába. Gyűlölte, mert irigyelte szokat, akiknek var, de az ő nincse csak otthon sirt ki belőle lázadóva, keserűen, tehetetlen kíváncsisággal, mikor eszébe jutott a nincse, vagy nem lehet. Mert máshol szégyelte mutatni.

Nanóhoz sokat járt. Utálta, de szeretete hallgatni az önkéntelen dicsővéseket, a céljának vett semmiképeket, amik bántották, sebeztek, de mégis jól estek neki a mert nagy, erős bosszút eskart állni valakin azért, mert neki nincs és sohasem lesz.

— Szerdán elmentek a bálba, Nanó?
— Azt hiszem. Jenő már szólt.

Veron az ajkára harapott és felszívta a kiserkenő vért. Keresett egy szót, gyilkos hangot, valami félt. Es nem jutott eszébe. Nézte a szőnyegét, smin cikcakkos vonalban megfektet egy árnyék, mint valami torz, idegen, ellékült halott. Épen olyan. Ványadt csuklók, megnyult, leesett fej.

— Mikor lesz az eljegyzés?

Nanó lapozott a könyvben és halkán, boldogan mondta:

— Két hét múlva.

Azután még hozzátette:

— Tegnap is itt volt. Most mindennap itt van. Beszéltünk róla. Nem akar nagy esküvőt, de mondtam, hogy már téged is felkértelek.

— És?

— Azt mondta: jó. Azt hiszem májusra meg lesz.

— Az esküvő?

— Igen.

Veron kacagott.

— Nézd, milyen érdekes. A függönyön keresztül olyan a lenyugvó nap, mint valami véres veres sziv. Amire rátaposott valaki. Valaki elvesztette, s nem vették észre. Rátaposnak. Es most folyik halkán, melegen a vére...

II.

Mire az uzsonnához kerültek, megjött Jenő is. Mérnök volt és egy kicsit könnyelmű fiu.

Nagy fekete jóság szeme örökké fáradtnak látszott. Ha nevetett, vagy ha komoly azart lenni. Akkor is.

Odaült a két leány közé és nevetgéltek. Este nem küldtek Veronért és Jenő hazakísérte. Az utcán komolyak voltak. Egyszerre megszólalt Veron:

— Miért jött olyan későn?

— Nem bírtam előbb jönni. Dolgom volt.

— Láttam.

A fiu ijedten nézett rá.

— Láttam?

— Igen. Előttünk. Én máshol mentem le. Jenő zavart volt. Keresett valamit, amivel elűtötte a dolgot. Sammiságot. Valami érdektelent.

— Szereti Nanót? — kérdezte hirtelen a leány.

A fiu meghökken a hirtelen kérdéstől. De azután összeszedte magát és halkán mondta:

— Szeretem.

Veron hangja gunyos volt.

— Mióta?

Odvértek Veronék háza elé. Ahol laktak. Behúzódtak a kapuhoz. A fiu idegenül érezte magát és aratolauzul megaimogatia a leány kezét. Veron mellehúzódtott egészen, úgy, hogy a fiu érezhette tesét.

— Nem igaz! Nem szereti, nem szereti, nem szereti!

A fiu nem engedte el a kezét.

— Veron! zutlogja.

komoly hivatást semmi se ábrándította ki az alkalmi választójogból, Justh Gyuláékéból; az a vas-
öngés, a melylyel a hatalom re-
nyének egy gyöngye csillanása ked-
rt a nemzeti jogoknak hátat for-
ának, Bécs ellen lázadó elveiket
adják — elegendő ok lehet az ő
gímerésükre. Azok, akik a ka-
ai kérdésekben sokkal kisebb je-
tőségű okok miatt föl akartak falni
nden hatvanhetest, most egy igazi,
be vágó nemzeti sérelem miatt
yszerűen nem izgattatják magukat.
ok, akik a nemzeti jogokat így a
képnél hagyták, elfelejtik az álta-
os választójogot, mihelyt egyebet
tanak celszerűnek. A választójog
terjesztésének egyengetői, építői kö-
tt pedig megint csak azok lesznek,
ik ma a nemzeti szuverénitás joga
ellett hitet vallottak és annak küz-
jét üdvözléssel illették.

Nyolcvannyalc tiz ellen.

Arad bizalma Khuen-Héderváry gróf
íránt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Nyolcvannyalc szóval tiz ellen határozta el
rad város törvényhatósági bizottsága ma dél-
ött tizenegy órakor tartott rendkívüli közgyű-
sében, hogy törhetetlen bizalommal van
Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök
semélye iránt és bizik abban, hogy a véderő-
reform kérdésében elfoglalt álláspontjához, me-
yet Arad város a nemzet szempontjából helyes-
ek ismert fel, továbbra is ragaszkodik. Ugyan-
lyen határozathozatalra szólítja fel Arad a
árstörvényhatóságokat is.

A mai közgyűlés politikai súlyát és jelen-
őségét meg kellett éreznie a nagyközönségnek
s, amelyről az a vélemény alakult ki, hogy poli-
tikai kérdések hidegen hagyják, nem érdeklik.
Talán még soha olyan zsufoltak a karzatok nem
voltak, mint ma. Ember ember hátán szorongott és
leste-várta a közgyűlési teremben történendőket.

— Igen, nem szeretlek! Csak a pénz, a pénz!
Engem szeretsz Jenő, egyedül engem! Csak
nem mertél, mert szegény vagyok, mert ne-
kem csak magam vagyok, Jenő. Nem szereted!
Utálsz és engem akarál. Jenő, engem! És
mikor az eljegyzésen először megcsókolod, ak-
kor is rám fogsz gondolni, az én szájamra ér-
zed, az én csókomat érzed és megrándul a tes-
ted és feszül az izmod, mert azt hiszed, engem
fogsz, én ölellek, én vagyok a tied, az én tes-
tem az én szájam az én szemem, én, én, én...
nem a Pénz, a Pénz, a Pénz... Jenő!...

Lázasan, forrón, simulva besejt a a fiu
hallgatta és tagadta magában az igent, a győ-
zelmes, feltörő ügyvált, a helyeslést, az igaz-
adást, mindent...

— Veron!...

— Elvenni nem tudtál, mert pénz kell.
Irodához, adóssághoz. Sokhoz. Elcsábítani nem
akartál, mert sajnáltál. Jenő!... pedig tudtál
volna... Tudtál volna. Sajnáltál, mert szeretsz.
Szeretsz! És most, most elvezetted Jenő és meg-
tagadod magadat, az igazságodat! Ne vedd el
Jenő! A pénzt a sok ruháját, a ruháit, a hal-
vány lilát, fehérét, kékét, a gyűrűket, Jenő!
Szeretsz? Akarom és tudom, Szeretsz?

A fiu nem tudott magáról.

— Szeretlek Veron...

A lány ujjongott, kacagott.

— A tied leszek Jenő! Ne vedd el. De
a tied leszek. De Nanót se vedd el, Jenő! Ne,
ne, ne! Én legyek kosorus leány... Hadd ott
az esküvő napján. Ne én becsengetek hozzád.
A tied leszek Jenő, a tied! Beeszel meg ma-
gad a szegényekért, a leányokért, akiknek nincs

A terem pedig egy ünnepre készülő, lelkes, nagy
táborral, a törvényhatósági bizottság ünnepelőbe
öltözött tagjaival telt meg. Délelőtt, a munka
órájában nem igen szokott a törvényhatóság
ülésezn, de a konszolidált nemzeti munkát
óhajtó polgárság most időt szakított magának
arra, hogy a nemzeti becsületért sikra szállott
miniszterelnök mögött sorakozzék és megmu-
tassa a maga erjét. Imponálóan nyilvánult
meg a törvényhatóság akarat. Soha ilyen lelke-
sedés, ilyen egyetakarásból fakadó meleg tünté-
tés nem tette sajnos és hangulatossá a tanács-
kozás termét, mint amikor a tanács javaslatát
előadó Kádas Kálmán főjegyző a bizalmi in-
dítvány olvasása közben megemlítette Khuen-
Héderváry nevét. Megsemmisülve huzódott meg
a szó szoros értelmében „törpe minoritás,”
mely keserű és erőltetett mosolylyal ajkán nem
tudta, mit cselekedjék a hatalmas tüntetéssel
szemben. Éreste, hogy itt a pártkeretek fölé
magasan felemelkedő szempontok és érzelmei
késztették megnyilatkozásra a tömör és erős
falként sorakozó többséget.

Még a szokásos és egyetlen fegyverül szol-
gáló gunyolódás is az ajkára fagyott az ellen-
zéknek, melynek politikai hovátartozandóságát
igen nehéz lett volna, a mai közgyűlésen meg-
határozni. Miután az aradi Justh-párt előzetes
értekezletén a párt teljes számmal megjelent
és ennek határozatából annak valamennyi tagja
ma fel is szólalt, keresve keressük azt a tá-
bor, melyből a hívek kitelnének. Keressük és
nem találjuk. Mégis mennyi lármával és pór-
zal igyekeztek ismét a honmentés és szabadal-
mazott hazafiság tőgájába takarózva, a fölé-
nyesség hangján, a komolytalanság, a komé-
diázás szerepét eljátszani.

Es a törekvésük éppen olyan eredménytelen
maradt, mint az ünnepontás többi kísérletei.
Az előklő Urbán Iván főispán kerekén kife-
lentette, hogy Nagy Sándortól, akit ő eszes,
okos embernek ismer, a tárgyhöz méltó ko-
molyságot várna el. Nagy Sándornak azonban
ma határozottan rossz napja volt. Az éleci
tompák, a szatirája szintelen, a komolykodásai
pedig humorosak voltak. A munkapárt a nivó-
hoz méltóan fogadta a beszédet.

Szudy Elemér terrorizmust látott abban,

sok új ruhájuk, akik nem tudnak dicsekedni a
akiket nem irigyelnek. Akik gyávák, mert fél-
nek a szegénységüktől és annyit akarnak mu-
tatni, mint azok. Mert ha nem, lenéznek. Nem
oda való. Futnak tőle, mert azt hiszik, hogy
kér... Jenő, a tied leszek!...

Megszorította a fiu kezét és felszaladt a
lépcsőn.

III.

— Veron, holnap az esküvőm.:

— Boldog vagy?

— Veron, ha tudnád! A sok ismeretlen!
Boldog vagyok. Nagyon.

Veron kacagott befelé! Igy, így! Csak
várj! Mosolyogj, nevéss. Kacagok én is. Szí-
lajon, lélekzet akadásig. Várj, várj!...

Levelet hoztak. Megismerte Jenő írását.
Most! most!...

Nanó kinyitotta. Olvasa. Halványodott.
Lassan, lassan hanyatlott alább. A levél le-
esett. Koppanó görgéssel gurult, gurult egy
gyűrű. Csengve ütődött az asztal lábához. Senki
se vette fel.

Veron kacagni szeretett volna. Csengtetett.

— A kisasszony rosszul van.

Felkapta a kalapját és rohant ki, végig az
utcán. Ujjongott benne a dő, a győzelem. a
bosszu az új ruhákért, dicsekvésekért, gazdag-
sáért, mindenért...

És lobbant az akarat, valaki akarása és
nem gondolt semmire. Felszaladt a lépcsőn Ja-
nőhöz. Megállt az ajtó előtt. Becsengetett. Egy
rövid csengetés.

Ifj. Darvas Lajos.

hogy nem akarták türelemmel meghallgatni.
Hogy is ne, amikor az ellenzéki szónokok szer-
szer megirt frázisokkal dobálóztak.

— Aki unatkozik, az élhet a szabad köl-
tőzködés jogával és távozhatik — riposztzott
Sugár Jenő dr., aki beugrott a „Justh-párt”
kivánságának és szónokolt szintén nem sok ha-
tással. Próbálkozott ugyan a szimpatikus szó-
nok az önkéntelen humorral is és „tekintetes
törvényszék”-nek címezte a törvényhatóságot.
Azonban az elszóláson maga mulatoit legjob-
ban. Ezután kétségbeesetten tekintett körül az
ellenzék és kereste a padok alatt, a padok fe-
lett a harcosait. Igen nagy zavarban volt, mert
a szónokokkal együtt majdnem kimerült a
„párt is.” Már már attól kellett tartani, hogy a
beigért obstrukció csufos kudarcraai végződik,
mikor Nemess Zeiga a megmentésükre sietett.

Basdta a főispánnak a vita barekesztését
kérő ívet. A megkönnyebbülést elrejtve mű-
felháborodtak ezen a szerencsés öleten.

Határozott és igen nagy sikere volt azon-
ban az indítványt pártoló Parecz Béla dr.-nak,
Zima Tibornak, és különösen Varjassy Lajos
dr.-nak, aki a kuruszkodó Justhék bécsi kotó-
riára világítva rá, visszahárította erre a hata-
lomért epedő párira a komédiázás és alakos-
kodás vádjait. Tizenkét óra után be volt fe-
jezve a vita, amelyet ez alkalommal teljesen
egyenlőleg fegyverekkel küzdött végig az el-
lenzék. Szónokai sikertelensége, híveinek el-
maradása a közgyűléseiről, azt bizonyította, hogy
Arad város törvényhatóságának óriási több-
sége teljesítette jól az ország iránti köteles-
ségét.

Megmutatta ezt a szavazás is. Mint egy
hatalmas erdő, úgy állott fel az a nyolcvan-
nyolc bizottsági tag, aki határozattá emelte
Nesnera Aladár és társainak indítványát. El-
lenpróba is volt a akkor kiderült, hogy tizen
valának együtt...

A szavazás alatt egy kis incidens is tör-
tént. A karzatról az aradi szociáldemokrata-
párt megbízásából egy asztaloszegéd piros céd-
ulákat szórt le a terembe, amely trükkön már
senki sem akadt fenn, annyira előléptek az
alkalmazói.

Szorosan a közgyűléshez tartozik az is,
hogy a terem karzata ritka nagy események
képét mutatta. Éppen úgy tolongtak a galerián,
mint a földszinten. A vármegyeház főbb tiszt-
viselői átköltöztek erre az egy órára a vá-
rosháza karzatára és Schill József főjegyzővel
egyetemben nagy figyelem között hallgatták a
völgyből felhangzó morajt. A rendőrség óra-
tos, elővigyázatos volt ma. Valaki azt adta
tudni a főkapitánynak, hogy a szociálisták
százai felvonulnak a karzatra és — jaj, jaj!
— bombát dobna a terem közepére. A rend-
őrség tehát — mintha hallottuk volna már
ezt a kilejesztést — teljes létszámmal vonult ki.
A karzaton a rendőrtisztek és a detektívek
tekintélyes mennyiségben voltak jelen. De
bombamerénylet nem történt. Mindcsa egy
röpívét dobta le, amelyen valaki azt sut-
togja: urak! még találkozunk!

Nahát, ez minden, csak nem bomba. Am-
bár majdnem olyan nagyot puffan ez a frázis,
mint valami bomba.

Az ülés különben így folyt le:

A javaslat.

Tizenegy óra után zsufolt padok előtt nyi-
totta meg Urbán Iván főispán a törvényható-
sági bizottság rendkívüli közgyűlését, melynek
egyetlen tárgya a miniszterelnök iránti bizalom
kifejezése volt.

Kádas Kálmán főjegyző ismertette a la-
puk vasárnapi számában felsorolt törvényha-
tósági bizottsági tagok által aláírt indítványt,
mely ezt kéri:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy Arad szab. kir. város törvényhatósága törhetlen ragaszkodással és bizalommal viselte Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök személye és a véderőjavaslat kérdésében elfoglalt álláspontja iránt, és bizik abban, hogy ezt az álláspontját továbbra is változatlan épségben fentartani és érvényre juttatni fogja. Ezen határozatot és a feliratot hason szellemű felirattal való támogatás céljából az ország összes törvényhatóságai rak megküldi.”

Óriási taps és éljenzés bizonyította, hogy a közgyűlés azonnal határozattá akarta emelni az indítványt. A miniszterelnök nevének említésénél zajos ovációk hangzottak el.

A közgyűlésnek azonban határozathozatal előtt végig kellett hallgatnia az ellenzék sívár szónoklásait.

Nagy Sándor tréfái.

Elsőnek Nagy Sándor dr. jelentkezett szó-lásra és a Justh párt nevében elmonszte meg az indítványát. A szónok tréfásan fogta föl ellen-zéki kötelességét és érvek helyett viccelt, köz-ben pedig folyton idegen területre kalandozott. Urban főispán kétszer is figyelmeztette:

— Tessék a tárgyhoz szólni.

— Tessék a tárgy komolyságához méltó komolysággal beszélni!

— Hízen úgy beszélek — „viccelt” Nagy Sándor, — ez az indítvány nem érdemel több komolyságot.

Azután a munkapárt hazafiságáról mondta el véleményét, majd a jobboldal folytonos ellent-mondásai közepette kénytelen volt beszédét azzal a méla akkorddal befejezni, hogy nem fogadja el a javaslatot.

A munkapárt szónoka.

Nagy figyelem között hallgatták meg Pa-recz Béla dr. rövid, tömör beszédét, amely így hangzik:

— Mindannyian hozzá vagyunk szokva Nagy Sándor bizottsági tag ur részéről, akit különben nagyon okos és szellemes embernek tartok, hogy bizonyos cinizmussal kezel komoly kérdéseket és azokból kabarét csinál. (Felkiáltások: Ugy van.) Azonban ebben a dologban ezt nem vártam tőle, nem vártam, hogy erre az indítványra azt mondja, hogy ez nem akar egyből lenni, mint komikus elbucsztatása egy megbukott kormánynak, amelyet sokkal méltóbban lehetett volna elbucsztatni akkép, hogy az ember egyszerűen napirendre tér bukása felett. En először azt vagyok bátor megjegyezni, hogy a kormány még nem bukott meg. Szerintem ahhoz, hogy egy kormány megbukjék, két dolog kell: az, hogy a kormány egyszerűen a király, másrészt a nemzet bizalmából kiessék. Ha a királyt tanácsadói rávetik, hogy a kormányt elejtse, még mindig ott áll a nemzet és meg vagyok győződve arról, hogy az a kormány nemzeti álláspontot képvisel, hát a meggett áll az egész nemzet akarata, megnyilatkozása, amellelt az álláspont mellett, amelyet ő elfog-lalt, akkor az a kormány nem bukott meg, ha-nem élni fog tovább. De én nem bánom, buk-jék meg a kormány, jöjjön helyébe más, annak a nemzeti akaratnak a megnyilatkozása, amely-nek a megnyilatkozását mi provokálni akarjuk ezzel az indítvánnyal, az a kormány, ha meg-bukott is elég erős lesz arra, hogyha bárki jön utána, ettől a nemzeti állásponttól el nem tér-het. (Ugy van.) És nem szabad, hogy többet ígérjen Bécsnek, mint amennyit mi és a nem-zet akar. És tehát komoly kérdés, amely nem kormánybucsztató akar lenni, nem érdemi meg, hogy frivol, cinikus módon foglalkozunk vele, hanem olyan szempontból, amelyet ennek a javaslatnak komolysága megérdemel.

Már most, tisztelt Uraim, én teljesen egyet-értek Nagy Sándor urral abban, hogy a rezolúció voltaképpen nem sokat jelent. A törvény magamagát magyarázza. Az 1888. évi törvény-ben és ennek nyomán az új véderőjavaslatban benne van az, hogy a király bizonyos rendki-vüli esetekben jogosítva van a tényleg szol-gáló legénység utolsó éfolyamát visszatartani és illetve a póttartalékosok 3 legfiatalabb év-folyamát tényleges szolgálatra behívni. Ezzel szemben áll a magyar nemzetnek egyik kar-dinális alkotmányos lege, hogy Magyarorszá-gon az országgyűlés megajánlása nélkül és anélkül, hogy az országgyűlés azokat megsza-vastk volna, ujoncok nem szedhetők. Az egyik

törvény olyan világos, mint a másik, tehát rezolúcióra nincs szükség. Az országgyűlés egyik pártja a véderőjavaslatl szemben azon-ban hangsúlyozni kívánta azt, hogy a véderőtörvényjavaslatban az 1888. törvény, amely a király felségjogának kifejezője, a nemzet ujoncmegajánlási jogát nem tangálhatja. És szerintem is felesleges volna, de a dol-gok oda alakultak, hogy a kedélyek meg-nyugtására szükséges volt emellelt egy országos határozat. Most azután jöttek a táma-dások hírlapok útján felelőtlen tényezők ré-széről Bécsből, amelyek ezt a nemzeti állás-pontot támadták meg. Most ne beszéljünk arról, hogy helyes volt e annak a rezolúciónak megalkotása, amely ennek a nemzeti álláspont-nak hangsúlyozását kívánta. De amint egyszer az megtörtént, amint egyszer az országgyűlés a nemzet igazát és elvitathatatlan kardiná-lis pontját az alkotmánynak így értele-mben hangsúlyozni kívánta és akkor ezzel szemben Bécs felől egy olyan támadás jött, amelyik ezt kétségbe vonta akkor ez nem-zeti álláspont, amely mellette minden ma-gyar embernek állást kell foglalnia. És te-hát azt hiszem, hogy Arad város törvény-hatósága, és a történelmi jelentőségű város, amely mindig a nemzet igazai mellett küzdött és azok mellett mindig habozás nélkül állást foglalt, ehhez a tradícióhoz marad hű, akkor amikor elsőnek emeli fel szavát a törvényha-tóságok közül ennek a nemzeti álláspontnak védelmében és azt hiszem természetes folyo-mánya a mai közgyűlés határozatának, hogy közöljük azt a társatörvényhatóságokkal, hogy azok véleménye is oly módon megnyilatkoz-zék. Mi nem kormányt akarunk bucszítani, még feltámasztani sem akarjuk. Ha az a kor-mány esetleg csakugyan megy, majd jön he-lyette másik, de a nemzeti álláspont legyen fixírozva és ez b'z osittassék minden követ-kező időre. És épen azért szól úgy a határo-zat, hogy mi nem a kormánynak a politikáját akarjuk támogatni a törvényhatóság által. Eb-ben az egy kérdésben a kormány pártkülönb-ség nélkül képviseli az egész nemzet akaratát, én tehát azt vártam volna, hogy ehhez az egész közgyűlés felszólalás nélkül hozzájárul. Kérem méltóztatassék az indítványt elfogadni. (Taps, éljenzés.)

A függetlenségi pártról.

Utána Szudy Elemér szólalt föl és gyöngé érvekkel igyekezett erőltetni a munkapárt igazságait. Azonban nem sokáig folytathatta, mert az ellentáborból a közbeköltások özö-nével hurrogta le és így beszédét derékban szakítva ketté, be kellett fejeznie szónoklatát.

— Hallatlan — mondta haragosan — hogy nem engedik befejezni az ember be-szédét.

Utána Zima Tibor mondotta el okos indo-kolásu beszédét, amelyből közöljük a követke-zőket:

Azért szólalt föl, hogy álláspontját a be-nyújtott határozati javaslat mellett megindokolja Meggyőződése és elvű függetlenségi és 48-as ember lévén, nem tudja az itt felszólalt Justh párti törvényhatósági bizottsági tago-kat követni azon a téren, amelyre ők léptek, amikor a nemzet egyik legértékesebb jogát: az ujoncmegajánlási jogot lebecsülték s minden érték nélkül valónak mondták csak azért, hogy ilyen módon elhárítsák maguktól az a jog el-kobzása ellen való tiltakozás kötelességét. Min-don monarchikus államformában élő nemzet életéte fordulnak elő események, amelyek ki-sérletet, nyílt vagy burkolt merényletet tartal-mazznak aziránt, hogy az uralkodói jogok a népjogok rovására kiterjesztessenek s a nemzet jogai csorbittassanak. A történelem azt mutatja, hogy e vissza visszatérő kísérleteknek csak azok a nemzetek tudtak sikeresen ellentállni, ame-lyek kellő pillanatban felismerve a veszélyt, el tudták tüntetni az osztályaik, társaik között uralkodó egyenlenségeket s az uralkodói ha-talomnak egyébként hathatósabb feyvereivel szembe, a maguk összetartó fellépésének impo-ráló erejét tudták állítani. A mostani válság eseményeit a — mi-osztályparlamentek is kon-servatív — képviselőházunknak választói reform-tól való irtozása odasodorták, hogy minden ak-tualitás nélkül ugyan, de tényleg felvetődött egy kérdés, amelyben el kell dölnie annak, hogy a nem-zet ujoncmegajánlási jogát a valóságban ki gya-

korolja: a nemzet-e, vagy az uralkodó? Szóló a általános, egyenlő, titkos és községenkiint gya-korlandó választói jognak híve lévén, a népjog-ok feltétlen érvényesítését óhajtja, még pedig nem annyira az egyén jogainak szaporítása hanem a nemzet jogállományának megerősí-tése érdekében. Ugyanezen szempontból fontos-nak tartja az ujoncmegajánlási jognak klari-fikálását is, mert ez a jog csak addig jog, amíg sértetlenül és kijátszhatatlanul gyakorolható és csak addig népjog, amíg azt csakugyan a nem-zet képviselete s nem az uralkodó gyakorolja. Ebben a kérdésben nem szabad, vagy legalább is nem volna szabad pártaszempontok szerint állástfoglalni, mert ha fiainkat jogtalanul, a nemzet megkérdőzése és hozzájárulása nélkül viszik el háborúba, akkor nem fognak majd különbséget tenni a behívottak között aszerint, hogy ki közülük munkapárti, ki Justh-párti, vagy ki nemzetközi szociáldemokrata.

Ha ebben a kérdésben valakinek a rezolúció mellett kell állást foglalnia, úgy elsőor-ban a népjogok őszinte barátainak kötelessége szembezálni a dinasztikus jogok tultengése ellen. És akarom a választói jogot, nem azért, hogy általa a pártomat kormányra juttassam, hanem, hogy Magyarországnak népparlamen-tje legyen; de ha ezt akarom, akkor akarnom kell azt is, hogy ennek a népparlamentnek jogai legyenek, mert enélkül a népparlament sem ér többet, mint egy, az uralkodói kegyekért áhítózó osztályparlament. És akarom ösztönlő és meggyőződéssel a legdemokratikusabb választói jogot, de e törekvésem közben nem nézhetem tétlenül azt, hogy míg én az általános választói jogért epekedek, aszállt az uralkodói hata-lom tultengése az előbb-utóbb eljövendő nép-parlament elől elkobozza a legértékesebb nép-jogokat. Azért, mert én az általános választói jogért küzdök, nem lehetek indifferens avval szemben sem, ha valaki a gyűlekezési jogot, vagy a sajtószabadságot akarná kicsavarni a nemzet kezéből, valamint, hogy nem lehetek indifferens az ujoncmegajánlási jog szuverénitása ellen tervezett uralkodói merényletet szemben sem.

Akármiyen furcsa is az, hogy az osztrák Reichsrath, amely általános választói jog alap-ján választván össze, népparlamentnek tekin-tendő, nem áll azon küzdelem mellé, amelyet a legértékesebb népjogok egyikének védelmére a magyar osztályparlament folytat, meg tudom érteni, hogy odaát gáncosot vetnek a magyar nemzet e törekvése elé. És azért történik, mert az osztrák parlament jóllehet általános választói jog alapján állt össze, mégis sov-nista s a magyarság iránti gyűlölködése, va-lamint a hadvezetőséggel való összeköttetése élénkebb, mint a népjogok iránti érzéke. De vajon azok, akik a magyar országgyűlési párt létükre nem akarnak az a jogért küzdők tá-borához csatlakozni, vajon aszintén a magyar érdek iránti gyűlölködésre, vagy a hadvezetőséggel való összeköttetésükre való hivatkozáv-sal tagadják meg a csatlakozást? (Felkiáltá-sok: Mit tüzent Auffenterg?)

— Az a véleményem, fejezte be szavait Zima Tibor, hogy ebben a kérdésben nem lenne szabad pártérdekeket érvényesíteni. Nem arról van most szó, hogy Lukács László less-e mi-niszterelnök, vagy más s hogy aki less, az kit fog meghívni vendégül a kabinetalakítás ter-itelt asztalához, hanem az egész nemzetnek egy értékes, egyetemes jogáról van szó, amelyért harcba kell szállnia minden magyar embernek, elsősorban a népjogok barátainak. És minthogy a beterjesztett határozati javaslatban nem arról van szó, hogy a törvényhatósági bizottság bi-zalmat szavazzon a munkapárti kormánynak, hanem, hogy elismerését fejezze ki azokkal szemben, akik a nemzet e jogának érvényesi-tése mellett férfiasan kitartanak, én a javasla-tot elfogadom és elfogadásra ajánlom. (Hos-zszantartó taps, éljenzés)

Sugár Jenő dr. állott föl azután, hogy el-lensúlyozza Zimának a Kossuth-párti padból elhangzott érvelését.

— Kijelentem — mondta Sugár dr., — hogy örülök ennek az indítványnak, mert ez alkalomul szolgál egy hatvanhetes kormány te-metésére. És pedig szívesen temetem a hat-vanhetes kormányokat. Tekintetes királyi tör-vényszék, (percekig tartó nevetés s a szónok is segített mulatni ez érthető nyelvből) tekintetes törvényhatósági bizottság, neir hit

az, mintha a resolúció valamire is kötelezné a uralkodót, tehát a resolúció megszavazása fölösleges.

Azután elmondta azt az ismert viccet, hogy a rabbi így fedte meg vallástalan híveit:

— A szombatot nem tartjátok meg, folyton vétkesek, de a szentelt földben, a zsidó temetőben fektülni úgy-e jó?

— A Khuen-kormány is — mondta Sugár — egész életében hazafiatal volt, de most szeretne a kuruc temetőben fektülni.

Végül természetesen nem fogadta el a javaslatot.

Az utolsó szónok.

Végül Varjassy Lajos dr. kamarai főtitkár szólalt föl.

Az indítvány ellenzőinek felszólalásából azt látja, hogy a miniszterelnök személye iránt főleg azért nem viseltetnek bizalommal, mert a választói jog reformjának kérdésében a reakció álláspontjára helyezkedik. Szóok kijelenti, hogy úgy ő, mint a törvényhatóságnak számos munkapárti tagja az esetekben, ha ez a vád helytálló lenne, mintegy radikális választójog hívei, nem kéne nekik levonni a következtetést. Az események azonban azt igazolják, hogy éppen azok, akik ma a választói reformot kisajátítani igyekeznek, voltak a múltban és a jelenben is ennek a Magyarországra nézve nagyfontosságú reformnak kerékkötői. A koalíciónak éppen a választójog adott létjogosultságát s mégis a koalíció minden egyéb, leggyakrabban a kereskedelem és ipar érdekeivel szembeállító törvényjavaslatot igyekezett diadalra juttatni, csak éppen a választói reformról szólót nem. Készített ugyan, egy a pluralitás elvén álló törvényjavaslatot s vannak Arad város törvényhatóságának olyan tagjai is, akik reakciónak bélyegeznek ma a Justh-párton kívül álló minden más politikai pártot, s annak idején üdvözölték a kormányt a pluralitás népből dogító gondolatáért. Később a koalíció felbomlása s a munkapárt uralomra jutása után utóbbi párt szintén felvette programjába a választói reformot, s ugyanez a Justh-párt, mely még a koalíció uralma alatt ilyen néven nem szerepelve, folyton halogatta küzdelmét a pluralitás elve érdekében, sőt annak jelenlegi vezére a képviselőház elnöki székéből ridegen visszautasított egy, a népjogok kiterjesztését kérő deputációt, ugyanaz a Justh-párt most a parlamenti anarchia fegyverével igyekezett a kormányt minden, tehát a választói jog keresztülvitelére irányuló tevékenységét is meggátolni. Mikor Földes Béla, a Justh-pártnak egyik legkiválóbb tagja, a parlamentben azt a békés célzatú kijelentést tette, hogy pártja a harcot nem öccsölnek, hanem csak a választói jog kivívására vezető eszköznek tekintik, a miniszterelnök nyomban felelt s arra kérte a Justh-pártot, hogy jelölje meg mily garanciákat kívánnak a választójog reformja érdekében. A Justh-párt ismét elmulasztotta ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy a választói jog radikális átalakítását biztosítsa. Tette ezt abból az indokból, mert nem látott sem a kormányban, sem a kormányt támogató többségben elég biztosítékot arra, hogy egy a mai kor szellemének megfelelő választói jog megalkotására alkalmas lenne.

Pedig — mint a Neue Freie Presse s hó 8-án megjelent számából megállapíthatjuk — volna egy mód arra, amely a Justh-párt és a parlament többségét alkotó párt együttműködését lehetővé tegye. Ez a mód, ha a bécsi lap tudósítása a valóságnak megfelel, az volna, ha a munkapárt néhány miniszteri tárcát az obstruálóknek átengedne. A Neue Freie Presse, amelynek és a Reichspostnak cikkeiből sok lelkes hazafi az utóbbi időkben erőt és lelkesedést merít, önmerteti említett tudósításában azt a hatást, amelyet a munkapártnak péntek esti határozata a Justh-párt tagjaiban keltett. A tudósítás szerint, sem a 67 es alap, sem a resolúció, sem a választói jog kérdésében a munkapárt által elfoglalt álláspont abban a formában, amint az megszövegeztetett, nem lehet akadály a annak, hogy a Justh-párt a többségi párttal együttműködjék s esetleg egyes miniszteri tárcák elvállalására képesek legyenek.

Ime, tehát, legfontosabb a kormányhatárolomnak részbeni elnyerése, amit nem kevésbé

igazol az a tény is, hogy az utóbbi időben fölmerült minden válsághírre a Justh párt lapok egy-egy az 6 pártjuk tagjaiból alakított miniszteri listával válaszoltak.

— Nem folytatja tovább — ugymond — ezt, a közgyűlés elé terjesztett kérdést csak közvetve érintő fejtegetéseket, hanem annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy amikor akad egy kormány az utóbbi esztendőktől tulzotlan aulikus kormányai után, amely a királlyal szemben is megvédeni igyekszik az országgyűlés jogait s amikor ez a kormány férfiasan buzik ezért az álláspontjért, akkor a nemzetnek kötelessége ezzel a kormánnyal szemben a népjogokat védő kérdésben szolidaritást vállalnia. Kéri tehát az indítvány elfogadását. (Hosszu és lelkes taps.)

A szavazás.

A főispán déli 12 órakor szavazásra tette föl a kérdést. A javaslat mellett fölállott 88 munkapárti és Kossuth-párti képviselő, ellene pedig tizen, névszerint ezek: Kocs Dániel, Müller Károly, Nagy Sándor dr., Raisinger Ferenc, dr. Sugár Jenő dr., Somló Armin dr., Schwarts Zsigmond, Taffor József, Vizer Lajos.

Amikor a főispán elrendelte a szavazást a karzatról valaki elküldte magát:

— Ejen az általános, titkos választójog! Azután pedig ez a röpirv hullott a földszinre:

„Csak a népjogok ellensége szavazhat bizalmat egy élő halottnak! A népmilliók szívében él az általános, titkos választójog! Urak! Még találkozzunk.”

A rendőrség megállapította, hogy a cédula ledobója Klemm Ferenc asztalosmester, akit a főkapitányságon nyomban kihallgattak.

— Nem tagadom — mondta — én dobtam le a röpsédulát. Az aradi szociáldemokrata-párt megbízásából tettem. Csak elveimnek akarom ezzel kifejezést adni, de senkit sérteni nem szándékoztam.

A rendőrség kihallgatás után azonnal elbocsátotta a „tüntetőt.”

TANÜGY.

(—) Az aradi kir. főgymnázium „Petőfi”-önkörös körének ünnepélye vasárnap folyt le az intézet dísztermében. A körönég, mely az egész termet betöltötte, minden számot zúgó tapsal honorálva. Az ünnepély Mosart Auvertüre-jével a „Figaro lakodalmá”-ból kezdődött, melyet igazán szép tenorhangokra mutató jászokban interpretált az intézet zenekara. Majd Balla VIII. o. t. szavalt el datást költve laozedy: A nővérek o. költeményét. Haydn egy quartettjét játszották el Aufrecht G. (I. heg.), Czettel (II. heg.), Wiener E. (mely heg.) és Unger Ernő (gordonka) a remekszép műnös és annak szerzőjéhez méltón. Megérdemelték a tapsokat, ép úgy, mint a következő szereplő, Tabakovics S., ki Petőfiről, mint az ifjúság költőjéről beszélt igen szépen. Westmann A. zongoraszáma következett. Godan: Le Matin-jét és Reinhold: Concert Etude-jét játszotta el mély átérzéssel és kitűnő technikával. Kovács szavalt el erre Homeros Iliásából és Odysseájából a VI., illetőleg XVI. éneket és Ady két költeményét zúgó tapsok között. Majd Vochez: Zigeunertansen-ját játszotta el Aufrecht G., ki Berger Károly — még a közönség emlékeztetésében lévő hegedűművész — örökebe lépett és ki annak a feladatának, melyet es előír, reményen fölül felelt meg. Elsőrangú vonótechnikája, tiszta füvegghangjai nagyon jól hatottak, a feljogosítanak arra, hogy a fiatal hegedűművésznek nagy jövőt jósoljunk. Gál játszott még zongorán Weber-től egy concertet a közönség tetszése mellett. Unger Jenő ügyesen adott elő egy monológot élénk derűtélésben tartva a közönséget. Mulas I. beszélt még igen ügyesen a XX. század nemzeties irodalmáról, bővebben megemlékezve Herczeg Ferencről és Gárdonyi Gézáról, mint a mai magyar irodalom legjelesebbjeiről. Az ének és zenekar száma után az ünnepély véget ért.

A férj az ágy alatt.

— Az előkelő udvarló tizezer koronás váltója. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

A nagyvárosokban már kiment a divatból az a rég bevált kis fuffang, hogy a férj rajtaosipi a feleséget az udvarlóról s azután csak akkor csilapodik le jogos felháborodása, ha megsértett becsületére fiastromként egy-két bankót kap. Ezt a kisdéd zsarolási műveletet annyira elköptették, hogy ma már csak a jó vidéken alkalmazzák, de ott is csak néha-néha.

Az aradmegyei Kőrösbökény egyik tekintélyes, vagyonos, sőt családostól idősőbb polgárának, (aki Aradmegye közgyűlésének tagja) megtetszett egy munkás felesége. Mondhatjuk, hogy felesége, mert házasságkötésüknél meg volt a szabályszerű két tanu: az a két golya, akikről a költő enekelt, ugyanaz a két golya kelepelt itt is. A nő többek állítása szerint nem is volt szép, de viszont az udvarló nem volt fiatal s elvégre az izlés az, amelyről immár több, mint kétezer éve rebesgetik, hogy nem lehet róla vitatkozni.

A hosszas udvarlásnak az lett a vége, hogy az asszony ugyanis, mint gyöngé nő, halogatott a kérsre s beleegyezett a találkába. Az ügyemire tudvalevőleg már voltak történeti példák, ha mostanában már csak sporadikusan fordulnak is elő. A találka megtörtént úgy, ahogy a találkák lefolyását a francia vigjátékokból ismerjük. A befejezése azonban nem volt szabónos, a végén a szereplők egy tablót mutattak be.

Elsőör is a szereplők száma egygyel bővült: míg eddig csak két szereplő volt, az asszony és a férfi, addig most egy eddig láthatatlan szereplő is a cselekvés terére lépett. A harmadik szereplő a férj, aki eddig azért volt láthatatlan, mert az egész jelenetet az ágy alatt élvezte végig.

A nagy szerelmi jelenet végén a férj méltóságteljesen előmászott az ágy alól, medelmessen kocsont a mialat, a kezében levő revolverrel szórakozottan elgázosodott, udvariasan arra kerte az udvarlót, hogy különös tekintettel a köröskör fenálló baráti jóviszonyra, amely bizonyos vonatkozásban ugye szólni rokon köteleknek is nevezhető: különös tekintettel mindekre, zsiraljon neki egy 10.000 koronás váltót.

A gazdag a fiatalnak nem nevezhető udvarlót igen-nagyon megmarotta a férj udvarias kerése annyira, hogy a váltót tényleg alá is írta. Ezután a férj asszonya tette a browningot, melyet az egész jelenet alatt játszadozott s nagyszámú tetszőlő kifolyólag kialszerte kedves vendéget.

Az udvarló csak ezután kezdett gondolkodni a történet felett s miután genneman lelére nem akarta, hogy a kedves és drága passziórának emlékei maradjanak, meg pedig arról emlekedni, a községhezára ment fel s előterjesztette azt a kérését, hogy az emléket, a 10.000 koronás váltót vissza szeretne kapni. Az udvarló előadása alapján oszndörök keresek fel a férj s elvették tőle a váltót, sőt nemcsak a váltót vitték magukkal, hanem a férjet is, annak modora nekik nagyon megtetszett.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 557
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 151

Csáky Albin gróf és Návay Lajos a királynál

— A hadügyminiszter bukása. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, március 11

A kormány lemondását követő három napos mozdulatlanosság után ma végre intézkedés történt a helyzet megváltoztatására. Az első kihallgatásra hívó leveleket 6 felsége már elküldte a legelsőbben az országgyűlés két házának elnökei járulnak a király elé. Csáky Albin gróf és Návay Lajos kihallgatása csütörtökön lesz a két bevezető audiencia után bizonyára hamarosan sorra kerülnek mindazok a politikusok, akik véleményét 6 felsége hallani akarja, bár e részben mindeddig további intézkedés nincs.

Míg a magyar közvélemény a magyar politikuskok meghívásában a kizsákmányozás első lépését látja, ez alatt a döntés eshetőségei Bécsben is érlelődnek. Vasárnap Berchtold külügyminiszter, Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök és Schemua vezérkari főnök volt kihallgatáson a királynál, a bizonyos, hogy mind ez audienciák szorosan összefüggtek a véderőreform sorával, tehát a magyar válsággal is.

Eseményei a tegnapi vasárnapnak a politika területén nem voltak. Ha újabb események nem is adtak táplálékot annak az érthetően feszült, sőt izgalmas érdeklődésnek, amellyel az emberek lelke most a politika felé fordult: két olyan hír rebtent föl, amelyek a legnagyobb mértékben alkalmasak voltak rá, hogy érdeklődést keltsenek.

Mind a két hír "hőse" Auffenberg Mór lo vas, a közös hadügyminiszter. Az egyik szenzációval a Pester Lloyd szolgált, a maga értesülése hiteles voltának erős hangoztatásával irván meg róla, hogy a vitéz generális egyszerű — el akarta foglalni Magyarországot. Igaz, hogy csak papíron. Auffenberg lo vas e szerint 1905-ben memorandumot dolgozott ki és terjesztett föl Bécsbe a magyar nemzetnek az ország területén összevonandó nagy katonai erővel való pacifikálásáról.

A másik, kevésbé szenzációs hír Bécsből jött azzal a nem kellemetlenül hangzó ujsággal, hogy Auffenberg lo vas megbukott. Szombati audienciáján beadta a lemondását, amit az uralkodó el is fogadott. A hír már az utódját is kombinálja.

Mára aztán mind a két határozottan hangzó hírre határozottabb azavunak látszó cáfolat érkezett. A lemondása hírét maga Auffenberg jelenti ki teljesen alaptalannak, ama bizonyos memorandum vagy pacifikáló haditerv dolgában pedig Pittreich lo vas, az állítólagos memorandum dátuma idejében volt közös hadügyminiszter adott ki kerekén cáfoló nyilatkozatot, akinek későbbi utódja bármily ilyen, vagy hasonló lépésről hivatalból okvetellenül tudnia kellett volna. De soha hírét se hallotta. Bécsi forrásunk azonban a cáfolatokkal szemben is fenn tartja értesüléseinek hitelességét.

Az első kihallgatás.

Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyről értesül, Héderváry Károly gróf miniszterelnök azt az értesítést kapta, hogy 6 felsége az országgyűlés két házának elnökét kihallgatáson öhajtja fogadni. Csáky Albin grófnak a főrendiház elnökének és Návay Lajosnak, a képviselőház elnökének kihallgatása csütörtökön délelőtt lesz Schönbrunnban. A két elnök a királyhoz való meghívásról már megkapta az értesítést. Más meghívás eddig nem történt.

A királynál.

Bécsből jelentik: 6 felsége vasárnap délelőtt Schemua vezérkari főnököt, majd Schönbrug herceg alelnök vezetésével az urakháza négy ujonnan kinevezett tagját, később Berchtold gróf közös külügyminisztert és végül Stürgkh gróf osztrák miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta.

A hadügyminiszter távozása.

Bécsi tudósítók jelenti: A magyar királyi kormány lemondásának várt, természetesen ha-

tása végre bekövetkezett. Auffenberg Mór lo vas hadügyminiszter március 9 iki audienciáján — mint beavatott forrásból értesülünk — szóban és írásban beadta lemondását a királynak. Az uralkodó elfogadta hadügyminiszterének demissionálását és a felmentést mihamarabb hivatalosan is közzé fogják tenni. Már az új hadügyminiszter személye is meg van állapítva. Ez Krobatin Sándor lo vas, valóságos belső titkos tanácsos, tábornagyságot, aki ezidő szerint a hadügyminisztérium rangsorban első osztályfőnöke. Igaz ugyan, hogy pillanatnyi meglepetések sincsenek kizárva és hirtelen váratlan huzást tesznek a katonapolitikai nagy „sakkjában”. Ez esetben két ember jöhet csak kombinációba: a jelenlegi osztrák honvédelmi miniszter, Georgi Ferenc és Potiorek Oszkár, Bosznia és Hercegovina jelenlegi tartományi kormányfőnöke. De e két katoná, éppen fontos állásukból kifolyólag, a hadügyminiszteri kérdésben háttérbe szorul. Krobatin generálisnak nagy előnyére szolgál, hogy tökéletesen bírja a magyar nyelvet és személye a magyaroknak is szimpatikus.

Auffenberg cáfol.

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közös hadügyminisztérium sajtóosztálya kérdésünkre azt a fölvilágosítást adta, hogy Auffenberg lo vas közös hadügyminiszter lemondásáról szóló lapjelentés alaptalan.

Bécsből jelentik: A Morgen tudósítója bejelentést folytatott Auffenberg lo vas hadügyminiszterrel, aki a lemondásáról szóló hírt teljesen valótlannak jelentette ki.

Négy hónapos dicsőség.

Igen érdekes a cáfolatokkal szemben a Neues Wiener Tagblatt fölfogása Auffenberg állásának tarthatatlanságáról. A nevezett lap ezt írja:

A hadügyminiszter helyzete teljesen lehetetlenné vált. Auffenberg hadügyminiszter ellen mind a két parlament tagjai kezdettől fogva bizalmatlansággal voltak, nemcsak azért, mert a politikai téren teljesen idegen volt, hanem, mert programja Schönaich volt hadügyminiszter fölfogásával teljesen ellenkezett. Ebben a tekintetben Auffenberg lo vas bizonyos naivitással, vagy a hogyan ilyenkor mondani szokás: katonai nyíltsággal mondja ki véleményét: „Ime most odáig jutott, hogy kénytelen lemondását benyújtani. Auffenberg lo vas Tisza István beszéde után nem jelenhetik meg a magyar delegáció előtt; de az osztrák delegáció tagjai sem fogják támogatni a hadügyminisztert, minthogy ezek is többségükben a provizórium ellen foglalnak állást. A hadügyminiszter sorsa ma már meg van pecsételve; 6 kétségtelenül nem az a férfiú, aki a kibontakozást meg tudja csinálni és senki sem lehet meglepődve arra a hírre, hogy Auffenberg lo vas miniszteri dicsősége, amely a múlt év november 5 ike óta, tehát alig négy hónapja tart, legközelebb véget fog vetni. A következő hadügyminiszter kétségtelenül nem annyira Auffenberg típusa szerint lesz faragva, hanem inkább Schönaichhoz fog hasonlítani és bizonyára több hozzáértése lesz a Lajtán innen és túl uralkodó helyzet fölismérésére s ezzel hozzájárulhat ahhoz, hogy Ausztriában is, Magyarországon is mihamarabb elfelejtsek az Auffenberg-érát.

A vitás memorandum.

Az Auffenberg memorandumáról szóló hír akkép szólt, hogy a mostani hadügyminiszter 1905-ben kidolgozott és a hadügyminisztériumnak megküldött memorandum részletes tervet tartalmazott a csapatok összehasonlítására és a Magyarországra való bevonulására nézve s célja a bevonulásnak az lett volna, hogy az országot „pacifikálja”. A Pester Lloyd, amely e hírt közölte, rámutatott arra, hogy ezt a hírt mindenestre cáfolatnak kell követnie, mert vannak hírek, amelyeket mindenáron le kell tagadni; kéri azonban a közönséget, hogy minden elkövetkező cáfolattal szemben neki adjon hitelt. A cáfolat nem is késelt sokáig s több oldalról is megérkezett. A legkategorikusabban Pittreich tábornagyságot cáfol, aki 1905-ben, az állítólagos memorandum világrajzoltának idejében közös hadügyminiszter volt s aki a me-

morandumot egyenesen tagadja. A Bécsből érkezett cáfolat a következőképen szól:

Ezennel kijelentem, hogy a Pester Lloyd révén a bécsi lapokba bekerült az a szenzációs hír, mely szerint Auffenberg lo vas hadügyminiszter 1905-ben a csapatoknak Magyarországra pacifikálása céljából való fölvonulása és bevonulása dolgában memorandumot küldött volna a hadügyminisztériumhoz, amely memorandum a hadügyminisztérium legtitkosabb okmányai között foglalna helyet, — teljesen valótlan. Auffenberg lo vas akkoriban győri dandárparancsnok volt. Aki a hadsereg szolgálati viszonyait ismeri és szervezetét csak félig-meddig tárgyalatosan is itéli meg, be fogja látni ennek a dolognak az abszurditását és meg lesz győződve, hogy az akkori dandárparancsnoknak tulajdonított lépés egészen megengedhetetlen lett volna.

Auffenberg „bemaszírozási” terve.

Bécsi tudósítók jelenti: A „Pester Lloyd” vasárnapi számában közölt leleplezés, amely Auffenberg generális memorandumának létezéséről huzta le a már-már poros leplet, Bécsben szinte a szenzációk szenzációjának erejével hatott. Nagyon kevesen vannak, akik a Magyarországra való „bemaszírozás” szándékában támaszkodnak és a demontáló fórum bizony egyedül áll letagadási kísérletével. Kitűnően informált helyről arról értesülünk most, hogy Auffenberg lo vas Magyarország elleni merénylétének kísérlete e memorandum leleplezésével nem ért véget. Már a legközelebbi napok, sőt órák oly szenzációs híradásokkal fognak e téren szolgálni — hangsúlyoznunk kell azonban, hogy ezek a leleplezések nem magyar forrásból származnak, — hogy Magyarországon és a külföldön alig akad majd ember, aki Auffenberg valódi alakját, magyargyűlöletét kétséget kizáróan meg nem ismerje. Azt hisszük, hogy nehéz lesz leküzdeni azt a vihart, amely Magyarországon pártkülönbség nélkül támadni fog, amikor Magyarországnak is volt hadügyminisztere a maga igazi valóságában fog a nyilvánosság elé kerülni...

Budapesti tudósítók jelenti: A Pester Lloyd holnap reggeli számában fentartja újból a tegnap közölt tényt és figyelmezteti olvasóit arra, hogy a Pester Lloyd hírében nem állította azt, mintha Auffenberg a hadügyminisztériumba terjesztette volna be a memorandumot. Állítását csak annyiban szorítja meg, hogy lehetséges és egy miniszternek jogában áll multjának kellemetlen ügyeit áltál megemléstíteni, hogy az illető aktát eltávolítja és lehetséges, hogy ez megtörtént. De ha megtörtént, ez csak a Pester Lloyd hírének megjelölése után történt meg.

Bizalom a kormány iránt.

Nagybecskerek város hazafias közönsége rendkívüli közgyűlésre hívta össze a város képviselőit, hogy üdvözölje a lemondott kormányt és tüntessen annak a véderő kérdésében elfoglalt álláspontja mellett. Ugyancsak ebben az ügyben lesz legközelebb Barsvár-megyében népgyűlés és Miskolcon rendkívüli közgyűlés.

Nagyváradról jelentik: Tisza István gróf Nagyváradon 13-án résztvevő a munkapárt tiltakozó gyűlésén, melyen beszédet mond a bécsi beavatkozás ellen. Beszédében, mely erősen harcias hangulatú lesz, tiltakozni fog a törvénysértést és alkotmányértést tartalmazó nyilatkozatok ellen.

Budapestről jelentik: Tisza István grófnak a munkapárt legutóbbi értekezletén tartott beszédét, német, tót, román és asiáv nyelvekre lefordítják és kinyomtatva terjesztik a nép között.

Gondnokság alá helyezik Lujza hercegnőt.

— Mattasich és barátja milliókat hárásolnak. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 11.

A Lujza hercegnő és Lónyay Elemérné grófné, Stefánia főhercegnő között évek óta folyó viszálykodások újabb fordulatot vettek. Stefánia a sajnáparti törvényszéknél nővéreinek, Lujza kóburgi hercegnőnek a gondnokság alá helyezését kérte tékozlás miatt. Lónyayné grófné ugyanis azokon a tárgyalásokon, melyek néhány hét előtt közle és nővére közt megindultak, kijelentette, hogy hajlandó Lujza hercegnőnek atyja, Lipót király hagyatéka miatt megindított pereit elcsatlakozni, de azt kívánta nővérétől, hogy a perek tartamának idejére önkéntes gondnokságnak vesse magát alá. Lujza hercegnő ezt elutasította, mire Lónyay Stefánia grófné elutazott.

Lujza hercegnő azóta vajának, Günther Ernő schleswig-holsteini hercegnek, a német császárné fivérének a látogatását fogadta, sivel a hagyaték ügyét megbeszélte. Lujza hercegnő ez alkalommal kijelentette, hogy hajlandó két gyermekének, Lipót kóburgi hercegnek és Dorottya schleswig-holsteini hercegnőnek a jövődöbeli jogait biztosítani.

Párisból jelentik: A családi tanács, mely holnap Párisban a gondnokság alá helyezésével foglalkozik, Lujza hercegnőnek nővéreiből, sógorából és vejéből áll. Az intézkedésnek célja, hogy a hercegnőt kiránsák annak a klikknek a karmai közül, amely eddig már a hercegnő öröklött millióinak nagy részét zsebrerakta. A családi tanács ezen intézkedésével megakarja akadályozni, hogy a hercegnő, aki még valószínűleg Sarolta mexikói excsászárné vagyonának nagy részét öröklöi fogja és apai örökségéért indított perből is több milliót fog kapni, ezeket ép úgy, mint az eddig kapott pénzeket, elveszítse. Az eddigi pénzek Mattasich kezén tűntek el, aki a pénzt állítólag a hercegnő számláinak és adósságainak kifizetésére fordította. Az összegekből azonban a legnagyobb rész Mayer kisasszony kezébe került, aki mint a hercegnő vagyonának gondozója szerepel és nem más, mint Mattasichnak a szeretője. A hercegnő tudja, hogy Mattasichnak viszonya volt Mayer, illetőleg, Marley kisasszonnyal, akinek a lakásába a hercegnő hetenként kétszer ellátogatott s ilyenkor természetesen fejedelmet megillető ünnepekben részesítették — saját pénzéből. A cigányok egy egy ilyen nap alkalmával 200 frankot kaptak. A pénzeket Marley kisasszony kapja Mattasichtól állítólag azon kölcsönök törlesztésére, amelyekkel a hercegnőt kisegítette. Érdekese, hogy Lónyay Elemér grófnának a tanácsára a hercegnő már maga akarta saját magát gondnokság alá helyeztetni néhány hónappal ezelőtt.

SPORT.

+ Cross-country verseny. Az Aradi Atlétikai Klub tagjai tegnap délután tartotta meg nagy érdeklődés mellett 8 kilométeres cross-country-versenyét. Az AAK. csapatán kívül az Aradi Testgyakorlók Körének és a Temesvári Atlétikai Klubnak futói álltak nagy számban a starthoz. A 19 induló közül mindjárt az indulás után Nagy Sándor AAK. került az élre és vezetett a pálya első felén. Bella Jenő TAC ki közvetlen Nagy Sándor után futott az ut második felén, amikor Nagy Sándor visszaesett, vette át a vezetéket. Egymás mellett futva érkeztek meg a célhoz és az utolsó 100 méter erős végsportban Bella Jenő mellezőlőssel verte Nagy Sándort. Részletes eredmény: Bella Jenő TAC 30 perc, 28³/₄ másodperc második Nagy Sándor AAK, harmadik Herczog Rezső

AAK, negyedik Szilvássy Jenő AAC. Csapatversenyben első az ATK, második az AAK. A verseny eredménye gondos és szorgalmas tréningről tanuskodik.

+ Az Aradi Munkástegetedző Egylet football-csapatá szép haladásról tett tanúságot azon a barátságos mérkőzésen, amelyet vasárnap délután a mezői futóverseny után játszottak az AAK. csapatával. A mérkőzést természetesen az AAK. nyerte meg 8:0 arányban, de a fiatal munkáscsapat ambiciózus játéka a főlényes győzelem mellett is feltűnt. Az AAK. új és valószínűleg végleges összeállításában szerepelt, s bár még mindig a tréninghiány jeleit mutatta, már fölcillámlott játékában az a gyorsaság és erő, amellyel tavaszi szezonját végig kell küzdenie. A mérkőzést mindkét fél teljes megelégedésére ifj. Szathmáry István (AAK.) vezette.

Megszűnt a Tribuna.

— Az aradi románok békepontjai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Hétfő nap zárunk le nyilvánosan is a román vezetőkörök békekötésének aktái. A két román frakció organuma: a Tribuna és a Romanul holnapi számukban közlik azokat a békepontokat, amelyeket Stere Constantin bukaresti egyetemi tanár vezetése alatt megszerezték. Ezzel végleg befejeződik a nagy hírű harc, amelynek hullámai a közelmúltban már az utcára is kiáradtak és amint ismeretes, kínos botrányokra adtak alkalmat. A harc lapja: a Tribuna ugyanis holnap reggel jelenik meg utoljára, azután pedig beleolvad a Romanulba. Erről a Romanul is és a Tribuna, holnapi utolsó száma is beszámol a béke feltételeinek közlésével.

A megállapított feltételek, amelyekhez már a román nemzeti komité is hozzájárult, a következők: A Tribuna összes vagyonával, — a házakkal, telekkel, nyomdaberendezéssel stb. — együtt a nemzeti komité tulajdonába kerül. A Tribuna és a Romanul fuzionálnak oly módon, hogy az egyesült lap a Romanul nevet tartja meg továbbra is és ugyanazon igazgatóság, valamint szerkesztőség vezetése alatt marad, mint eddig volt. A Tribuna mai szerkesztőségének tagjaiból a Romanul igazgatósága egyeseket szereződteini fog.

A személyi kérdéseket a békés megállapodásokban így intézték el: A Tribuna vállalatánál érdekeltek közül Oncu Miklós és Raicu Sebő belépnek a Romanul nyomdavállalatának: a Concordiának igazgatóságába. Ciorogariu Romulus a nemzeti komité tagja lesz és Goga Oktavián belép a Romanul szerkesztőbizottságába. A nemzeti komitének azon tagjai, akik a harcok idejében lemondtak, amennyiben lemondásukat visszavonják, újból tagjává lesznek a komitének.

Ezek a megállapodásokon kívül természetesen még igen sok személyi, jogi és anyagi kérdés, a részleteknek hosszú sora vár lebonyolításra, amelyeket még ezután fognak megoldani. A nemzeti komité külön bizottságot küldött ki; ez a bizottság fogja letárgyalni a felmerülő részletekérdéseket és legjobb belátása szerint intézkedik azokról.

Igy például ez a bizottság, illetve maga a nemzeti komité határozza meg, hogy mi legyen a Tribuna házával. A békekötés nyilvánosságra hozatala előtt azt híresztelték, hogy a Tribuna — még a beolvadás előtt — minden vagyonát az aradi román kultúregyletnek ajánlódokozta. Ebben a formában a hír nem felel meg a valóságnak. A Tribuna minden vagyonával együtt már a nemzeti komité tulajdona és teljesen a komité rendelkezik arról, hogy mi lesz a Tribuna új házával, nyomdájával. Asszal a gondolatokkal csakugyan foglalkozik a komité,

hogy a Tribuna ingatlanait a kultúregyletnek ajándékozza, azonban ma még nem aktuális ez az adomány.

Ma jelent meg utoljára a Tribuna, az a hangos aktivitás, mely az utóbbi időben jellemzte a lapot, ugylátsszik, csak agónia volt. Ma jelent meg utoljára az a lap, melynél alapításától fogva mellőzték az „élni és élni hagyni” opportunus elvét, amelynél ellenkezőleg mindig az ellenvélemény erőszakos elnyomása volt az elv s az, hogy nincs létjogosultsága semminek, ami személyi, vagy elvi ellentétben áll a lappal.

Valami különös végzet kísérte a Tribunát tizenöt éves pályafutása alatt. A mithoszi Kronosza saját gyermekét falta fel, de a „Tribuna” gyomra tágabb volt a Kronoszenál. A Tribuna alapításakor már arra volt kissemlve, hogy egy másik, szintén a román nemzetiségi párt céljait szolgáló lapot „feljön, föl.” De mikor ez már megtörtént, akkor — evés közben jön meg az étvágy — a Tribuna egynéhány munkatársát, a nemzetiségi pártnak több, tradíciókon nyugvó elvét falta fel, végre legexponáltabb emberét a ráadásul saját magát emésztette meg.

Tizenöt év előtt alapították a Tribunát. Akkor még Tribuna Poporului volt a címe s a nagyszabeni Tribuna ellenlapja volt. Ez az utóbbi lap a román nemzetiségnek évtizedeken át volt hivatalos lapja, de akkoriban a párt néhány tagja úgy vélte, hogy a Tribuna nem eléggé agresszív. Legalább ezt hangoztatta Russau János — aki később megkülönböztetésül és világosi származására cílozva a Sirianu nevet vette fel — midőn a progresszívebb aradi lapot alapította meg.

A Tribuna Poporului csakhamar elérte az egyik célját: a románok helyet foglaltak a parlamentben. A nemzetiségi párt ugyanis a így a nagyszabeni Tribuna a passzív rezisztencia szükségességét hangoztatta s a Tribuna Poporului velük szemben amellett küzdött, hogy a románok lépjenek aktivitásba, vállaljanak mandátumot. Az elvi harcok után — mint ismeretes — a Tribuna Poporului került ki győztesen.

Azt is sikerült az aradi lapnak kivívnia, hogy a nagyszabeni konkurens megszűnjön. Kevéssel ezután egyik munkatársa ellen jelentek meg vádak a Tribunában.

Voniga Dávid, aki a lapnak megalapítás óta munkatársa volt, összeveszett az akkori vezetővel s leleplezésekkal állt elő. „A Tribuna konyhájából” oimen írt egy brosrát, mely annak idején élénk feltűnést keltett.

A második azok sorában, akik haraggal távoztak a lap kötelékéből Maglas Manó volt. A Tribuna, mely akkoriban — tempora mutantur! — Mangrát támogatta, a püspöki főveg elnyerése érdekében élénken korteskedett a vikárius mellett. Emiatt vált meg Maglas a Tribunától, s ellenlapot alapított Temesváron, mely Mangrát támadta.

Ezután fordult egyet a Tribuna politikája: az a lap, mely az aktivitás mellett küzdött s azt ki is küzdötte, a legutóbbi választás óta a passzív rezisztenci híve lett. A kulisszák mögött az történt, hogy a választások alkalmával Bocu azt követelte a komitétól, hogy a borosjenői mandátumot szerezzék meg neki. Ezt a kívánságát nem teljesítették s attól kezdve a Tribuna méltóságteljesebbnek találta a néma tiltakozást, a passzív rezisztenciát.

Ez az állásfoglalása volt aztán az egyik oka annak, hogy a múlt évben megindult a Romanul. A két lap kezdettől fogva elkeseredett küzdelmet folytatott egymással, míg most a Tribunát az erősebbik, a Romanul falta fel.

Bitófa készül Miskolcon.

— Felakasztják Regula Edét. —

Távirati tudósítás.

Miskolc, március 11.

A király elutasította a halálraítélt Regula Ede kegyelmi kérvényét. Az edelényi rabló-gyilkos így bitófán vezekel rettenetes büneért. Miskolcon, amelyet már néhányszor végigzaklatott Regula bűntgye, meglehetősen izgalmat keltett az akasztás híre. A király döntését még nem publikálták, de már az éjszaka köztudomású volt. Elvégeztetett! Földi bíró már nem adhat kegyelmet e minden emberi érzésből kivetkőzött fiatal asztalossegédnek. A cellája átváltozik siralomházzá, legfeljebb 48 óráig szivhatja még a tavaszi levegőt, nésheti szűk ablakán a kék eget, az emberek morgását, aztán jön az utolsó hajnal, az igazságszolgáltatás példát statuál. Szerdán reggel hét órakor köti fel a gyilkost Bali Mihály magyar királyi hóhér, a fogház udvarán.

A kabinetiroda az iratok leküldése mellett express levélben értesítette Lehoczky törvényeségi elnököt a király elutasító döntéséről. Az elnök az iratokat az ügyészségre küldte. Buljovszky Gusztáv főügyész helyettes nyomban táviratilag hívta a Faddon lakó Bali Mihályt Miskolcra, hogy idejében megtehesse előkészületeit. A hóhér mégis csak ma este kilenc órakor érkezik, így a határozat kihirdetése holnap, kedden reggel lesz a törvényszéken, zárt ülésben, amelyen csak Regula védője, Lengyel Zoltán lehet jelen. Az ítélet végrehajtása a kihirdetést követően huszonnégy óra múlva történik meg, így szerdán reggel hét órakor lesz az akasztás a törvényszék mellett levő börtön-udvarban. Regula egyébként jól érzi magát. Étvágya van. A tárgyalás izgalma már teljesen kiheverte, hét kilót hizott. Reggeltől estig naptárakat olvasgat. Szombaton reggel látogatója volt: szerencsétlen, megtört édesanyja...

A szerdai reggeli akasztásra már ostromolják belépőjegyekért az ügyészséget. Egy fővárosi lap munkatársa meginterjúvolta Buljovszky Gusztáv miskolci főügyész helyettesét, aki a következőket mondta:

— A törvényszékre már megérkezett őfelsége kabinetirodájának végzése, de még e pillanatig nem kapta meg hivatalosan az ügyészség. A legfelsőbb elhatározást minden valószínűség szerint holnap hirdetik ki. Bali még nem érkezett meg Miskolcra. Az akasztás pontos idejéről csak holnap adhatunk felvilágosítást.

Regula védője, Lengyel Zoltán az éjszaka Miskolcra utazott. Ma reggel kereste fel halálraítélt védencét. Regula zokogva fogadta a háthorongató hirt. Kérte védőjét, hogy katolikus papot rendeljenek mellé utolsó útjára. Ő ugyan luteránus vallású, de már régen átakart térni a menyasszonya hitére. Lengyel másfél-óraig volt Regula cellájában.

MULATSÁGOK.

(=) Felülfizetések. A kürtösi izr. templom javára 1912. évi március 4-én rendezett jótékonyosltu táncmulatságra a következők voltak szívesek felülfizetéseket beküldeni, amiért a templom gondnokság ez uton mond köszönetet: Világ Mór 2 kor., Stern Ferenc, Merkle Béla Betelheim (Arad), Veigl és Társa (Arad), Mladin Miklós, H. Nagy Béla, Serfer Sámuel, Ferenczi dr., Ferber Lajos (Arad), Hunyadi és Ferdinánd (Arad), Herstein-cég (Arad), Friedman Márton, Stern Ármán 2-2 Világ Dávid, Kerpel Albert, Benjamin Lajos, Ármán, Lukács Lajos, Izpravnik Líviusz, Rasetyki, Stern Adolf 1-1 kor., (Arad), Moros Lajos, Goldschmidt (Arad), Kohn Ármán (Arad), Adler Anna

(Arad), Janosó N., Dózsa kenyérgyár (Arad), Betelheim Miksa Budapest, Schönbrun Kálmán, Kuliner Mór (Pécska) 3-3 kor., Prishin Adám 1 kor., Veigl dr. (Dombegyháza), Goldschmidt cég (Arad) 4-4 kor., ifj. Nágel Testvérek, id. Nágel, Fürst és Fehér, Kerner Albert, Schwarz Ferenc és Pülöp, Kohn Lipót és fia, Weinberger Miksa (Budapest), Weisz Mór fiai (Arad), Werner Károly (Arad), Schwarz Simon fiai (Arad), N. N. Lusztig Adolf (Máca), Maurer Ödön 5-5 kor., Diamant Ede, Laszner L., 7-7 kor., Engel Mór, Miklós és Társa (Budapest), Munk Mór utóda (Budapest), Brusz Dávid 10-10 kor., Sárosi János 60 fillér, Fraund Géza 3 koronát, Pichler Sándor (Arad) 2 korona.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: Rablólovag, színmű. B) bérlet. Szerda: Igloi diákok, operett. Csikváry Margit vendégfellepte. C) bérlet. Csütörtök: Rang és mód, színmű. Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója vendégfellepte. A) bérlet. Péntek: Bánk-bán, dráma. Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója vendégfellepte. B) bérlet. Szombat: Svihákok, operett. Új betanulással. C) bérlet.

* A Rablólovag. Zsuffolt házak gyönyörködtek eddig Bíró Lajos kiváló színjátékában, a Rablólovagban. A közönség érdeklődése oly nagy mértékben nyilvánult meg a darab iránt, hogy az eddigi 3 előadásban zenekaros ház volt. A színház igazgatósága erre való tekintettel keddre is kitézte a kiváló sikerű szindarabot.

* Komjáthy János vendégszereplése. Komjáthy János, a kassai nemzeti színház direktora két estén vendégszerepel az aradi színházban, csütörtökön a Rang és módban lép fel, míg pénteken, március 15-én a Bánk-bán című szerepét játssza. A Bánk-bán különben disz-előadásban kerül színre, amelyet ünnepi nyitány, ének és szavaltat előz meg.

* Az Igloi diákok vendégfel. Farkas Imre bájosan naiv, melódikus magyar nőiakkal felkészített daljátékát, az Igloi diákokat szerdán hozza színre a társulat. Az előadásnak külön érdekessége is lesz. Tircsák Évi szerepében Csikváry Margit végzett színésznővendék fog fellépni.

* Provánszi vándor bájos ének betétje, a házasság be szép — már kapható Juhász és Társánál. Ára 2 korona.

* Zola, Pascal orvos az Athenaeum könyvtár legújabb kötete már kapható Juhász és Társánál Andrassy-tér 16.

* Szenzációs mozgóképek az Apollóban. Az Apolló-színház keddi műsora nagy érdeklődésre tarthat számot. A többfelvonásos társadalmi drámák farsangos előadásai után most ismét rövidet, de azért rendkívül értékes képekből állított össze a színház igazgatósága a programot, amelynek keretében izgalmas drámák, gyönyörű természetutáni felvételek s rendkívül kacagtató bohózatok kerülnek bemutatásra. Az elveszett teherkocsi egy amerikai drámának a címe. Az aradi s különösen az Apolló-színház közönsége előtt nem kell fejtegetni az amerikai filmek fölényét és kiválóságát. Minden amerikai képben annyi szép perspektívát és izgatató jelenetet találunk, hogy minden bizalmunkat elegezhetjük bármely olyan kép iránt, amelyet meg akarunk nézni. A tűz és füst című film szintén egy rendkívül szenzációs drámát vetít vászonra. Míg a humoros részt Nauke közönség kedvence dominálja. 177

* Detektívdrama az Urániában. A „Nihilisták” című orosz detektív dráma bemutató előadása lesz holnap, kedden az Urániában, mely úgy izgalmas tárgyánál, mint kiállításánál fogva a kinematográfia legkiválóbb alkotása. 175

Vezércikk-írók figyelmébe.

— Kis káté, amelyből tanulni lehet. —

Kormányválság van és a politikai világ bizonytalanságban kavarg. Az obstrukció keserű kenyérén rágódó politikusok előtt a miniszteri bársonyszékek és államtitkári fogadósobák dőlőbábja oszlog és azok a derék fiúk, akik szorgalmasan hordták körül véres tollukat a politikai cikkírás mezején, most már kormányzástól álmodoznak. Csak még egy utolsó roham, utolsó ostrom kell, hogy „kormányra jussanak”. És az ellenzéki lapok hasábjain föl is vonulnak az utóbbi negyvenesztendő alatt népszerűvé vált frásisok, a hetvenes években körkedve Riedl-retorika összes tropusai és szónoki képei.

Ha akadna ambiciózus írni-olvasni tudó ember, aki még nem ellenzéki vezércikkíró és egyedüli vágya, hogy azrá legyen, díjtalanul és öt perc alatt megtanulhatja ezt a mesterséget ebből a kis kátéból, amely Bidanz professzor, Berlitz és Olerdorf egyesített módszereinek alapján készült kérdések és feleletek formájában.

Mit kell a kormány eljárása?

A kormány eljárása fölháborodást, elkeseredést s gyűlöletet kelt.

Minek nevezhetjük tehát teljes joggal ezt a magatartást?

Teljes joggal perfidiának, szolgai talpnyalásnak, bécsi fondorlatnak és gerinctelen meggörnyedésnek nevezhetjük.

Ki áll szemben a fondorlatokkal, a gerinctelenséggel és a többivel?

Az igaz hazafiak rendithetetlen és sziklasiárd falanksza.

Mit nem merne a Khuen-kormány és a többség, ha volna benne egy szemernyi férfiaság?

Ha a többségben egy szemernyi férfiaság volna, nem merne pirulás nélkül aszembelenézni a nemzet többségének mindent elsöprő viharos haragjával.

Miben nyilvánul a nemzet többségének mindent elsöprő haragja?

Ez a harag abban a hangtalan sajós lelkességekben nyilvánul, amelylyel az igaz hazafiak akcióját kísérik.

Mire támaszkodik az igaz hazafiak akciója?

Nemzeti dicsőségünkre, nagynevű aleinkre, a hon véráztatja földjére, az aradi tizenhárom vértanu emlékére.

Mire vetemedik állandóan a kormány?

A kormány hihetetlen vakmerőségre vetemedik.

Mit támogat a többség?

Megátalkodottan és minden poklokra keresztül támogatja a kormányt.

Mi tör ki most a többségből?

A tehetlen dühnek és bunkás fölött érzett szertelen keserűségnek az örületig fokozódott kiáltása.

Ki fordul és mivel és kitől ennek következében?

A nemzet megvetéssel fordul el a hasng porzókától.

Mi fog ezután lehellani?

Le fog hullani az álarc, amely a hazafiság görögüzes mázába burkolt darabontokat granicsárokat sőt janicsárokat takarja.

És mindenre, mi a cikkírónak a megjegyzése?

Lasciate ogni speranza! Vederemo! Ne rahoda!

HIREK.

Károly főherceg és Zita
hercegasszony válása?

— Megcáfolt pletykák. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Berlin, március 11.

A Berliner Lokalanzeiger bécsi levelesője érdekes cikket írt Károly Ferenc József és Zita hercegasszony házasságáról. Néhány nap óta különböző pletykák és ellenőrizhetetlen hírek keringenek Károly Ferenc József főherceg és Zita hercegasszony családi életéről. Azt mondogatják és beszélgetik, hogy a fiatal pár boldog élete már megszűnt és a fiatal hercegnő két izben is visszatért a schwarzaui kastélyban lakó anyjához és a fiatal férj is azért kérte Kolomeába való áthelyezését, hogy a feleségétől és Brandeistől távol legyen.

Még a pletykák azonban teljesen alaplanok és eseményeknek, melyekből a pletyka táplálkozik, egészen más rugói voltak, mint a hogy azt mindenfelé közölték. A fiatal pár nem vált szét. Ellenkezőleg a férjnek az okoz legnagyobb gondot, hogyan lehessen minél tovább együtt feleségével. Minthogy Ferenc Ferdinánd és Hohenberg Zsófia házasságából származó két fiúgyermek a trónöröklési szempontjából nem jó tekintetbe Károly Ferenc József főherceg a trón várományosa és kívánandó, hogy a trónutódlás folytonossága végre biztosítható. Ezért ennek a célnak megvalósítása érdekében a főhercegnőnek nagyobb nyugalmat akarnak biztosítani és ezért és csupán csak ezért történt kétszer kísérlet arra nézve, hogy Zita hercegnőt visszatértesse a schwarzaui kastélyban lakó anyjához.

A főherceg azonban kijelentette, hogyha továbbra is azon mesterkednek, hogy fiatal feleségétől elválasszák meg fogja szöktetni feleségét és úgy elvonul vele, hogy meg nem találják. Biztosította a felesége állapota miatt aggodókat, hogy mellette is megtalálja azt a nyugalmat, melyre szüksége van.

— Az aradi munkapárt Tisza Istvánhoz. Az aradi közgyűlésnek Khuen gróf politikája mellett való férfias és ünnepies tüntetése után a munkapárt vezetősége lelki szükségét érezte annak, hogy a párt egyik vezérének, Tisza István grófnak a következő üdvözlő táviratot küldje:

„Amidőn Arad város törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén nyolcvannyal szavazattal tis ellenében kimondotta, hogy Khuen Hédervár gróf miniszterelnök politikai álláspontja iránt bizalommal van, annak a feltétlen és változatlan hűségnek és ragaszkodásnak adott kifejezést, mellyel pártunk Nagyméltóságod személye iránt is viseltetik.”

— Rumán főpapa a kultuszminiszternél. Budapestről jelentik: Metianu János nagyzebeni érsek metropolita, Pap János aradi püspök és Kristes Miron pákrazi püspököt Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap fogadja, hogy a Gozsdu alapítvány ügyében vedük tárgyaljon.

— A csanádi püspök aradi háztulajdonos. Glattfelder Gyula csanádi püspök vasárnap délelőtti megvásárolta Boros Mihály aradi magánótól a Flórián utra 63 alatti emeletes házfent nyolcvanöt ezer koronáért az aradi internátus számára. Az internátus már szeptemberben megkezdte működését. A püspök házában volt tulajdonosa nemcsak az indiai szigeteken lévő Singaporeba költözik feleségével együtt. A felesége, aki Konstantinápolyi származású asszony, most Indiában nagy szállodát örökölt és az aradi házaspár ott telepszik meg.

— A Polgári Takarékpénztár új részvényei jegyzésére adott határidő lejárt és — amint értesülünk — ezt a részvénykibocsátást a legfőbb siker koronázta. Mind a 22,500 darab új részvényre gyakorolták az opciót, sőt az opción kívül előjegyzésekkel a kibocsátást kétszeresen túljegyezték. Ez rendes pénzviszonyok közepette is gyönyörű eredmény, de ha a mostani feszült, rossz pénzviszonyokat tekintjük, úgy ennek a sikernek az értéke jelentékenyen emelkedik. Biztos tanujele ez a fényes eredmény annak az erős bizalomnak, amelyben a Polgári Takarékpénztár és kiváló vezetősége méltán részesül.

— Özvegy Kintzig Ferencné új zárlati kérvénye. Mult vasárnap jelentettük, hogy özvegy Kintzig Ferencné visszavonta azt a kérvényét, amelyben tudvalevőleg Kintzig Béla hagyatékának, a konopi nagy uradalomnak, bírói zár alá helyezését kívánta a máriaradnai járásbíró-ságtól. Ugyanis közben kibékült a birtok kezelőjével, Kintzig Gizával. Most azonban újra összezördültek a testvérek és az özvegy ügyvédje utján tegnap olyan beadványt intézett a radnai járásbíróshoz, hogy rendelje el a bírói zárlatot és zárgondnokkal kezeltesse a sok millió koronát érő birtokot.

— Ábrányi Emil Aradon. A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság szerényen készíti elő a március 15-iki ünnepélyt. Az ünnepély, amely három részből fog állani, tartalomban és külső fényben az idén a szokottnál is gazdagabb lesz. Az alkalmi költemény megírására Ábrányi Enil, a magyar irodalom egyik legkiválóbb mesterét kérték fel. A jeles költő megírta a haza és szabadságszeretetet dicsőítő gyönyörű költeményét és megígérte, hogy szabadságün-nepélyünkön személyesen is részt vesz. A városháza nagytermében megtartandó ünnepélyen az eddigi szokástól eltérőleg, zene és énekszá-mok is lesznek.

— Az osztrák pénzügyminiszter távozása. Bécsi tudósítónk jelenti: Zaleski Venczel lo-vag, osztrák pénzügyminiszter még a Stürgkh-kabine: távozása előtt előreláthatólag helyéről távozik. Zaleski, aki a „Lengyel Klub” tagja, súlyos differenciákba keveredett nemcsak a pártjával, a lengyelekkel, de meghasonlott a klub volt elnökével, Bilinski lovag közös pén-zügyminiszterrel is. Zaleski ugyanis számos fon-tos politikai intézkedést tett anélkül, hogy kö-telességszerűen előbb pártja utasításait bevárta volna. A miniszter helyzete különösen azáltal lett immár teljesen tarthatatlanná, mert leg-utóbb egy interpellációra válaszolt a „Lengyel Klub” tudta nélkül.

— Szabadság ünnep az aradi fogházban. Ha nem a hasafiság érzése sugalmazná azt az ün-nepséget, amelyet az aradi fogházban március 15-én rendeznek, akkor mosolyogni lehetne fö-lötte. A fogházban szabadságünnepeket ülnak a rabok és valószínűleg dicsőítő ódákat szengenek a szabadságról, amelyért a nemzet évszázado-kon át küzdött, de amelyet 1848-ban sikerült kivívni. A szent szabadság fölött fognak örven-dezni, azután pedig besétálnak — a cellákba. Az ünnepség műsora különben a következő: 1. Himnusz. (Ének.) 2. Ima: Miatyánk! (Sza-valat.) 3. Alkalmi, ünnepi beszéd. 4. Szózat. (Ének.) 5. Szavlatok: a) Március 15-én, írta Ábrányi Enil, b) A magyarok Istene, írta: Petőfi Sándor, c) Előre! írta: Tóth Kálmán, d) Tárogató hangok, írta: Endrédi Sándor. 6. Ku-ruc dal. (Ének.) 7. Egy rab rövid köszönetet mond az ünnepélyen megjelent vendégeknek. Kezdeté március 15-én délután 4 órakor.

— Kormánytámogatással szanált bankválsági A Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja körül zavarok támadtak, ami izgalmat idézett elő a tőzsdén és a pénzpiacra. Mindenképp re-konszenzussal beszéltek az intézetről és a köz-velemény óhajta kérésigélentől az volt, hogy az intézet ügyei rendbehozassanak és az a he-lyes cél, amelyet az intézet alapításakor magá-nak kitűzött, lehetőleg ne veszélyeztesse. A mai nap folyamán már elcsendesedtek a hul-lámok arra a hírre, hogy a bank minden kö-telezettségének eleget tesz és hogy Lukács László pénzügyminiszter az intézet segítségé-re siet. Ma délután az igazgatóság ülést tartott, amelyről a következőket jelenti budapesti tu-dósítónk: A Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja a mai napon tartott igazgatósági ülésében jelentést tett az intézet érdekében tett lépések eredményéről a kiküldött igazgatósági tagok illetékes helyen nyert felhatalmazás alap-ján a következőket jelentették ki:

A magyar kormány értesítette a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbank r.t. érteke-sletét, hogy az összes budapesti nagy pénzinté-zetekkel és azokkal a vidéki pénzintézetekkel, melyek hajlandók ebben résztvenni, a segítség munkáját kezdeményezte és támogatja, de fel-tétlen szükségesnek jelentette ki, hogy ha a státusz megengedi, a vidéki intézetek eddigi szervezetét más alapon kell a kormány esetle-ges ingerenciájával fenntartani. Az igazgatóság a jelzett intézkedésért hálás köszönetet szava-z a kormánynak, egyúttal kimondotta, hogy a vi-déki pénzintézetek szervezetének további fen-tartása érdekében minden befolyását érvénye-síteni fogja.

— Megszökött a fejházra ítelt szerzetes. Petrikauból jelentik: Egy eddig, még meg nem cáfolt hír szerint Mazoch páter, akit tudvale-vőleg a mult hét esztendőben tizenkét esztendői fejházra és örökös száműzésre ítélte az orosz bíróság, ma petrikauai börtönéből megszökött. Az eset részletei még hiányoznak.

— Az olaszok menekülése Italiából. Bécsi tudósítónk jelenti: Triestből jelentik, hogy hi-vatalos megalapítás szerint a legutóbbi kilenc nap alatt 16000 birodalmi olasz hagyta el Itá-liát és jött át Ausztriába, míg Németországba ez idő alatt 6000 olasz vándorolt ki. O assor-szág egyes területei teljesen elnéptelenedtek és a falvakban és községekben a kivándorló olasz munkások csupán nőket, gyermekeket és ag-gastyánokat hagytak otthon. A várható kato-nai behívások elől menekülő kivándorlók Ausztrália és Amerika felé veszik útjukat. A belső zavarok folytán fejétvesztett olasz ható-ságok teljesen tehetetlenek a tömeges menekü-léssel szemben.

— A pálinka halottai. Óán Jakab aradi fu-varos ma délelőtti betért Gyorokon egy kores-mába. Két pohár pálinkát ivott ott meg, egy fél óra múlva azonban az italtól rosszul lett, az asztalra hanyatlott, majd pár pillanat múlva kissenvedett. Miután az a gyanu merült fel, hogy a pálinka metylalkoholt tartalmazott, az ügyészség elrendelte a hullafelboncolást. Ugyan-csak a pálinka ölte meg ma délelőtti Knizsán Nikoláj nagyhalmágyi napszámost, aki azonban időlt alkoholmérgezésben szenvedett.

— A régi haragosok. Laczkó István, György és Mihály borosjendi legények tegnap este az utcán rálestek régi haragosukra, Jahász Jó-sefra, ki Bába Savatozár társaságában jött a korosmából. Laczkók nekiesetek a két ember-nek a botokkal annyira elverték őket, hogy Ju-hász a szenvedett sérülések következtében azon-nal meghalt, míg Bábát súlyos sérüléseivel a kórházba szállították.

Braun N. Antal

Ajánlja a n. é. épített közönségnek dusan felszerelt

festékraktárát,

továbbá építőanyagokat, u. m.: cement, mész, valati kőport, fedőcserép, stucatur-nádfonat, betcsövek, cementburkolati lapok stb. stb. legolcsóbb árá

Gipsz saját körösbányai gipszgyárából.

Arad, Boros Béni-tér 7. (Telefon 38)

Molnár Antal

épület- és bútorkészítő

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Pívállalja minden e szakba vágó munkák készítését, egymin modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, legolcsóbb áráért.

• Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Sajnos pártfogást kér kész szolgálatlalt

Molnár Antal,
épület és bútorkészítő.

Jóerkölcsű fő tanulóinak felvételük.

1088-1912. kh. sz.

A Kereskedelemügyi m. kir. min. 1911. évi 91912. sz. rendelete a bort, sör és egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackok mennyiség tartalmának kötelező megjelölése tárgyában.

1. §. Bor, sör vagy egyéb szeszes italt zárt palackokban (detail) kereskedés körében csakis a tartalmazott ital törvényes ürmértékben kifejezett mennyiségének megjelölésével s az ezen megjelölésért felelős személy (3. §) nevét és telephelyét (ilyenek nemléteben lakhelyét) feltüntető jelzéssel (8. §) ellátva szolgáltatatható ki közvetlenül a fogyasztó közönségnek. 2. §. Aki a részlet (detail) kereskedésben bort, sört vagy egyéb szeszes italt zárt palackokban, de az előző szakasz rendelkezésének ellenére a mennyiség megjelölése s a megjelölésért felelős személy nevét s telephelyét (lakhelyét) feltüntető jelzés nélkül ad el közvetlenül fogyasztás céljára, kihágást követ el és az 1898. évi XXXIV. t. c. 4. §-a szerint büntetendő. 3. §. Valamely zárt palackban tartalmazott bor, sör vagy egyéb szeszes ital feltüntetett mennyiségének helyességeért rendszerint az felelős, aki a palackot a rajta alkalmazott jelzés szerint megtöltötte és saját lezárásával (ólomzárral beégetett jelű dugaszolással) ellátta. A palack megtöltőjének ez a felelőssége megszűnik, mihielyt az általa alkalmazott ólom vagy pecsétzár felismerhetően felbontatott, vagy a beégetett jelű dugaszolás megsértetett. Amennyiben valamely palackon senki mint töltő megnevezve nincsen, ugyszintén akkor is, ha a töltőnek felelőssége a fentiek szerint már megszűnt, nemkülönben abban az esetben is, ha töltőként oly vállalat szerepel, amelynek tényelért felelősségre vonható személy a magyar szent korona országainak területén kívül lakik a palackban tartalmazott italmennyiség jelzésének helyességeért is az válik felelőssé, aki a bort, sört vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackot a részlet (detail) kereskedés körében közvetlen fogyasztás céljára eladta. 4. §. Ha valamely bort, sört vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackban a tényleg tartalmazott italmennyiség kisebb, a palackon feltüntetett mennyiségnél túllépve, az alább 5., illetve 11. §-ban megszabott hiba határokat, akkor a palackokban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességeért az adott esetben a jelen rendelet 8. §-a szerint felelős személy amennyiben eljárása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágás miatt az 1898. évi XXXIV. t. c. 8. §-a szerint büntetendő. Büntetendő ítélet az 1898. évi XXXIV. t. c. 5. §-ában foglalt rendelkezéshez képest azonban csak akkor hozható, ha a zárt palackban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességeért az adott esetben a jelen rendelet 8. §-a szerint felelős személy tudta vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudhatta volna, hogy a palackon feltüntetett mennyiség a valóságban tartalmazott mennyiségnél kisebb. 5. §. Ellenben a jelen rendelet 4. §-a, illetve az 1898. évi XXXIV. t. c. 5. §-a alapján büntetés kiszabásának nincsen helye. 1. ha a zárt palackban eladott bor, sör vagy egyéb szeszes ital tényleges mennyisége és a palackon jelzett mennyiség között az eltérés: sörnél 5%-nál bornál 4%-nál paláknál 10%-nál nem nagyobb. Az esetben, ha valamely zárt palack, mely a tényleg tartalmazott italmennyiségnél nagyobb ürtartalommal bírónak volt megjelölve, oly küldeményből való, amely a nem helyes jelzésű palackkal ugy főméreteiben, mint összbonyomásban megegyező, de kifogás alá nem eső palackokból áll s amikor az ital utannmérése az adás-vételi ügyletnek létrejötte előtt a dolog természete szerint kizártnak tekintendő. 6. §. Aki másnak nevével, cégével vállalati ismertető jelével vagy védjegyével a tartály sérelme nélkül el nem távolítható módon ellátott palackokban mást

Első emeleti

lakás

az

Andrássy-téren

banknak, vagy

más intézetnek

kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

mint az illető palackban megjelölt cég (termelő gyáros, vállalat) eredeti dugaszolásában (lezárásában) levő terméket (gyártmányát) árusítja, amennyiben cselekménye nem esik súlyosabb beszámítás alá, kihágás követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig azon esetben, ha utolsó büntetésének kiállása óta még két év nem telt el kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. 7. §. A jelen rendelet 4. és 6. §-ában meghatározott kihágásokért eljárásnak csak a sértett fél indítványára van helye. 8. §. A zárt palackokban tartalmazott bor, sör vagy egyéb szeszes italmennyiségének megjelölése, valamint az ezen megjelölésért a fent 3. §. szerint felelős személy nevének és telephelyének, lakhelyének feltüntetése akár az üveg anyagában kidomborodó, bemélyített, beköszörült vagy beedzett betűkkel, akár pedig az üvegpalackon alkalmazott címkével történhetik. Ha a mennyiség megjelölése és az e megjelölésért felelős személy nevének és telephelyének (lakhelyének) feltüntetése címkek alkalmazása útján történik, úgy erre a célra a jelen rendelet 11. §-ában meghatározott átmeneti idő leteltével (11. §) csakis oly egységes címkek használhatók, amelyek a jelen rendelet értelmében feltüntetendő valamennyi adatot tartalmazzák. Azon időponttól fogva, amelyben az egységes címkek használata kötelezővé válik a nem egységes címkekkel ellátott szeszes italt tartalmazó palackok az előírt mennyiség jelzést nélkülözőknek lesznek tekintendők. 9. §. A zárt palackokban árusított pezsgőborokra és édesített pálinka félékre (likőrökre) ide nem értve a rum féléket a 3. §. szerint felelős személy és a palackban tartalmazott italmennyiség megjelölése nem kötelező; amennyiben azonban ezeknél az italoknál is akár a 8. §. szerint felelős személy akár a tartalmazott mennyiség meg nem felelne, úgy ezeknek az adatoknak valósággal meg kell egyezniük. 10. §. Jelen rendelet 1918. évi január hó 1-én lép életbe. 11. §. A rendelet hatályba lépését követő első két éven belül a bort, sört vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackokban tényleg tartalmazott italmennyiség és a palackban feltüntetett mennyiség közötti eltérés a jelen rendelet 5-ik §-ában meghatározott hibahatárt még 20%-kal haladhatja meg s ugyan-csak ezen átmeneti idő alatt a palackban tartalmazott szeszes ital mennyiség megjelölése a megjelölésért felelős személy nevét és telephelyét feltüntető címkek mellett utólag alkalmazott külön címkek útján is történhetik. Budapest, 1911. évi december hó 23-án. Lers s k.

Ezen miniszteri rendeletet tudomás és alkalmazkodás végett az összes italmérőkkel közlöm.

Arad, 1912. évi január hó 22-én.

Sarlot Demokos s. k.
főkapitány.

A nőnek szépsége legnagyobb dísze.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern kozmeticiának a FULDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó tályvi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harmatos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. Mosdáshoz egy evőkanálnyit használandó mentől hidegebb vízben. RA I KORONA.

Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza
ARADON.

Csak a
minőség

róvén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

Palmakaucsuk
ágybetét
minősége

Kinai

Sászárkeverék

Thea

0 deka 60 krajcár.

Egyedüli lerakat

Németh Imre

tutorka kereskedésében.

Főüzlet:

Forray-utca 2 a. sz.

Fiók üzlet:

Andrássy-tér Központi szálloda mellett.

Telefon 418.

Szalkai Arminné

hímző és fehérneművállalat

Arad, Weitzer János-u. 13

Női, férfi és gyermek kelet-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb borsávalókkal, első
rendű kivitelben készülnek 409

Szines és fehér hímzésnek
ugyszintén fehérnemű
varrások első árban
készülnek.

Alkalmi ajándéknak
nagyon alkalmas finom vászon zsebkendők, szingelt vagy aszurozott szőlől, hímzett sárokkal felszés szerinti monogrammal 80 krajcárért kapható. Óriási választék.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás

az alanti árukban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Dolének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműk és ágycsészletek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Megérkeztek

a cipőkülönlegességek!

Divatos világos sárga cipő 16 kor.
Legujabb szürke félcipő 12 kor.
Fekete divatos finom cipő 8 kor.
Antilop félcipő 11 kor.
Barna divat félcipő 8 kor.
Férfi barna félcipő 13 kor.
Férfi barna magas 15 kor.
Férfi zsevro gombos 11 kor.
Férfi zsevro bergst. 9 kor.
Kalapkülönlegességek 3 kor.

Fehérneműk és nyakkendők
nagy választékban a legolcsóbban csak 1447

IVÁNYI MENYHÉRT cégnél
a Forray-utcsában.

PENZ PENZ PENZ

HA SZERENCSES

PENZT SZEREZHET

A

FREDIN

CIPŐKREMMEL

MERT

100 db DOBOZ FENEKEN 20 fill.

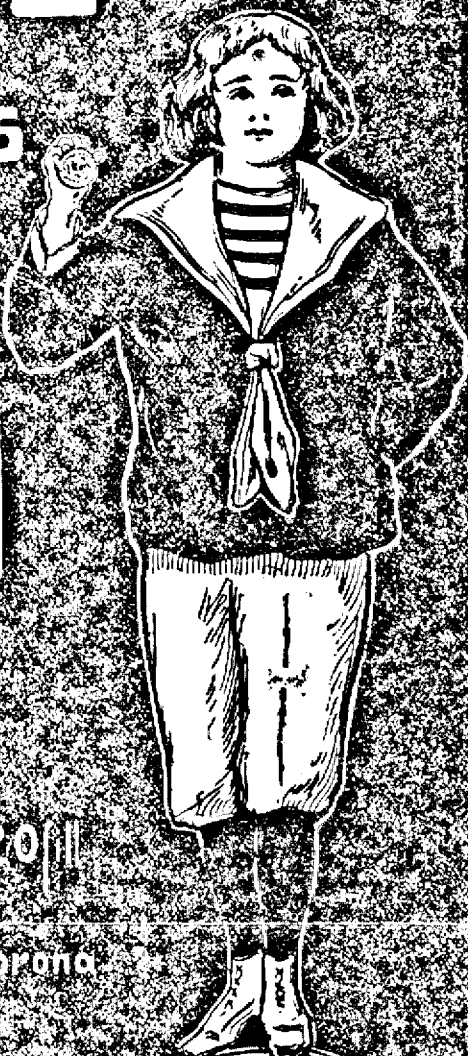
1000 db FENEKEN 1 korona

TALÁLHATÓ

SELLE & KARY

WIEN XIII

BUDAPEST, VILÁTNOK-UTCA 7/B

Figyelje meg! Állandó étkezésnél a

„Dózsakenyér”

5859

mily jó hatással van a gyomorra és az emésztésre.

VAJDA JÁNOS-NÉ

előnyomda, hímző és fehérnemű varrodája

ARAD, Deák Ferenc-utca 32. szám.

Elvállal összes e szakmába vágó munkákat, ugy-
szintén férfi és női kelengyékét divatlap
szerint, fehér- és aranyhímzéseket és bár-
milyen javításokat legpontosabb kivitelben, legjutányo-
sabb árakban.

301

Üzleteltem gyors és figyelmes kiszolgálás!

===== Urleányok oktatásra felvételnek. =====

— Hartmann János özvegye. Ittunk arról, hogy a fogságban levő Hartmann János volt aradi gyáros olyan vallomást tett, mintha az utasója, Erdélyi Izó nagytömögű árurendeléseit következtében ment volna csödbe. Erre vonatkozóan mest az elhunyt Erdélyi fia, Erdélyi József gépészmérnök a következő figyelmet érdemlő levelet intézte hozzánk:

Hartmann János vallomásaival kapcsolatban megboldogult apámat okolja bukásáért. Fíni kötelességem azt a legerősebben visszautasítani s kijelentem, hogy Hartmann szalmaszála kapasszodik, midőn bűnös tudattal egy halott emlékéet beszélni akarja. Édes apámat csak ügyes kereskedőnek ismerik s amint Hartmann János őt akceptálta, kezdett az üzlet fényesen menni (mint Hartmann vallomásában mondja) s jöttek a tizeszes megrendelések. Ez pedig kizárólag édes apám érdeme s ezért nem ment volna még tönkre a gyár. Csakhogy Hartmann ur éjjel hasádjátékon pazarolta el az araszokat, nappal fáradt, tévton járó szellemmel, minden kereskedői alap nélkül intézte gyára ügyeit. Ezt nekem megboldogult apám mind elmesélte. Egy alkalommal például, midőn már rossz nton volt, átment Dávára és egy édes apám által kötött üzlet után átvett nyolc ezer koronát, még ott Dáván leült kártyázni s másnap egy krajcár nélkül tért haza, pedig otthon szegény munkásai várták, hogy ledolgozott és ez napra ígért bérüket megkapják. Apám nagybeteg feküdt edahaza, s ilyen körülmények között szerződés szerint járó fizetését se fizette ki, de még csak meg se látogatta, hogy tanácsát kérje ki, melyre pedig nagyon rászorult volna. Bűnös hajlamai a kimerítésbe vitték és bukásában is vélekezett. Édes apámat ebbe nem avatta bele, de ő mégis éles szemmel mindent látott. Közben betegség ágyba döntötte. Ugyazólván pár órával halála előtt meg látogatta velem együtt a budapesti szanatoriumban s usódtömeggondnok. A halál küszöbe előtt csak néhány összefüggéstelen eszt tudott nekünk visszaszolgáltatni, hogy Hartmann János bukása csalárd. Pár órával rá megkönnyebbült lélekkel halt meg. Hartmann János vétkezett, szégyent hozva ártatlan hosszátartozóimnak, barátainak s nyomort alkalmasítottainak, családai hiteleseinek. Hartmann János lelkiismerete ennél többet is elbirna, utóljára még egy életében tisztelőben megőszült halott emlékéit akarja beszélni, de ezt a sarat az elhanyt fia és baráta letörlik. Amidőn soraim közlését kérem, egyben kijelentem, hogy azokért a felelősséget elvállalom. Erdélyi József gépészmérnök Budapesten.

— Menyasszonyi kelengyék és alkalmi ajándékok legelőszőbb beszerzési forrása Fischer Mór Arad, üveg, porcellán, lámpa és díszműtáru kereskedése Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 11-én a következő születések, halálozások és házasságokat jelentették be: Született: Hirnbauer Lajos bankhivatalnoknak Ede nevű fia. Krulik Részó részöntőnek Részó nevű fia. Koschek István asztalosnak István nevű fia. Marksteiner Károly kovácsnak Róza nevű leánya. Grünfelder János férjhezabónak István nevű fia. Farkas Győző dr. kir. törvényszéki jegyzőnek Balázs nevű fia. Gál János fékezőnek László nevű fia. Meghalt: Ilés Mária 8 hónapos leány. Babó Márton 3 napos fia. Molnar Antonia 75 éves magánzó. Zsöldi Sándor 5 éves fia Házasságot kötött: Prinz János máv. kocsiasságú Heller Adállal. Veszeli Béla fékező Vimpheuer Zsuzsannával. Klein Artur rőfőskereskedő Krausz Ernesztinával. Jabroszky Mihály napesámos Oláh Zsuzsannával.

— Értseitem igen tisztelt vevőmet és a nagyérdemű közönséget, hogy a leguivatásosabb angol tavaszi és nyári szövetudonságaim dus választékban megérkeztek. Mintákkal készséggel szolgálók. Szíves megrendeléseket kér, teljes tisztelettel Hirsch Antal uriszabó üzlete Arad, Andrassy-tér 18. Telefon 677.

— Az öngyilkos leány. Vítusz Mária aradi leány, aki mint azt megírtuk, szombaton öngyilkossági szándékkal, revolverrel mellbelőtte magát, ma reggel a megyei kóskórházban meghalt.

— Van szerencsém Aradváros és vidéke m. t. közönsége szíves tudomására adni, hogy Borszéki, Előpataki és Sztojkaí ásványvizekből Aradon, Deák Ferenc-utca 86. sz. alatti házban raktárt létesítettem és ezen kiváló ásványvizeket — friss töltésben — eddig még nem ismert árakban árusítom. Kérem szíves megkeresésüket. Kiváló tisztelettel Kardos Miklós ásványvizekereskedő Arad, Deák Ferenc-utca 86. Telefon 617 és 686. 1489

— Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Flia Weitzer János-utczában egyesített könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 6071

— Csak Mauthner féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Elite és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz. 6881

— Leltár után, tulzsufolt raktár miatt női kézi bőr, selyem és bársony táskák, szivar, cigaretták vizit és apró pénz tárcák utazó bőröndök és mindennemű bőrárúk mélyen leszállított árban lesznek eladva Hegedűs Gyula kereskedésében, Arad, Andrassy-tér 15. 988

— Egész könyvtárakat és hanglappokat vesz Kerpel Izó könyvkereskedése. 4871

— Tavaszi divatlapok Kerpelnél. 4871

VÁROS ÉS MEGYE

Aradmegye közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Arad vármegye törvényhatósági bizottsága március 28-án délelőtti 9 órakor tartja tavaszi rendes közgyűlést, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Alispáni jelentés. 2. Számonkérő székü jelentése. 3. A Bibich ösztöndíj alapítványánál üresedésbe jött ösztöndíj állomások választás utján betöltés. 4. A Muraközy alap kamataiból rokkant honvédisztek, azok özvegyei felségélyezésére fordítandó kamatok kiosztása. 5. A m. kir. belügyminiszter leirata a jegyzői meganmunkálatokról alkotott szabályrendelet tárgyában. 6. A belügyminiszter leirata Perján János világozi írnok nyugdíjigósultsága tárgyában. 7. Az aradhegyajai szőlősgazdák egyetemen kérvénye támogatás iránt. 8. Trencsénvármegye közönségének átirata a szarvasmarhákul előforduló fertőző betegségek gyógyítása tárgyában. 9. A vármegye főispánjának átirata Kovács Ágoston közigazgatási gyakornokká történő kinevezése. 10. Vasa Gyula dr. szolgabírónak a kisenjői járásba történő beosztása. 11. Villányi Luidor dr. aradi járási orvosnak tb. főorvossá történő kinevezése tárgyában. 12. Az állandó választmány betérjeszt a vármegyei háztartási alap, továbbá a vármegye kezelése alatt levő egyéb alapok és alapítványok 1911. évi számadásait megállapítás végett. 13. Községi számadások. 14. Az igazoló-választmány jelentése törvényhatósági bizottsági tagválasztások igazolása tárgyában. 15. A központi választmány betérjeszt az 1911. március 1-én tartott ülés jegyzőkönyvét. 16. A vármegye alispánja Aradvármegye törvényhatósága a cirkvenicai László-otthon alapítványára vonatkozó alapító levelét betérjeszt. 17. Az alispán betérjeszt a rendelkezési alap 1911. IV. évnegyedi számadását. 18. Az alispán előterjesztése Krets György árvaszéki ülnök részére adott és 20. Senk Ferenc főszolgabíró részére adott szabadságidő tárgyában. 21. Árvaszéki elnök jelentése rendkívüli munkaerő alkalmazása tárgyában. 22. Alis-

pán előterjesztése a gazdasági közigazgatási leltérekkel elbírás tárgyában. 23. Az alispán előterjesztése Lusz Ferenc dr. pécskai járási orvos szabadság tárgyában. 24. Az alispán előterjesztése világozi főszolgabíró lak tatarozása tárgyában. 25. Az eleki járási menház 1911. évi számadásai és 26. ugyanannak 1912. évi előirányzata. 27. Az alispán előterjesztése a vármegyei háztartási alap 1911. évi maradványának hováfordítása iránt. 28—103. Községi ügyek. 104. Aradvármegye kóskórháza orvosi és tisztviselői karának kérvénye vármegyei alkalmazottak státuszába leendő felvétel iránt. 105. Özvegy Krissán Gáborak kérvénye kegydíj iránt. 106. Ipolyi-Keller Iván kérvénye nemességének kihirdetése iránt.

A miniszter és az aradmegyei kivándorlás. Az Aradi Közlöny március elején megírta, hogy Aradmegyből feltűnően sokan vándorolnak ki ebben az évben. Négyezerötvennél több utlevelet állított ki az alispáni hivatal február végéig — kétszer annyit, mint tavaly — és a meg nem tagadható — katonaviselt utlevélkérek száma azóta sem csökkent március negyedikig száznál több utlevelet állítottak ki és a további forgalom sem sokkal kisebb. Az Aradi Közlöny híradása eljutott a fővárosi lapokba is és tudomást szerezett a sok aradmegyei kivándorlóról a belügyminisztérium kivándorlási osztálya. A minisztérium hosszabb leiratban kereste meg Aradmegye alispánját és felvilágosítást kért arról, hogy mi lehet az oka a nagy kivándorlásnak? A miniszteri leirat utal a hírlapi közleményekre, amelyek az utviselhetetlen drágasággal okolják meg a szűnet nélküli kivándorlást, egyúttal azonban annak a nézetének ad kifejezést, hogy az aradmegyei kivándorlás igazi oka kivándorlási ügyadók munkájában kereshető. A minisztérium kivándorlási osztálya azonban rosszul sejtí est. Az utlevelek kiállításánál mindenkor figyelemmel van arra a hatóság, hogy az utlevelet kérő falusi embertől megtudják: nem kivándorlási ügynök eszabítására indul-e utnak, de idáig a legtrikább esetben tapasztaltak gyanus körülményt. A kivándorlási ügynökök inkább azon mesterkednek, hogy azokat csempésszék keresztül a határon, akik katonaköteles korban vannak és nem kaphatnak utlevelet.

Bármennyire hatásos

és jó a közönségek csukamájolaj, mégsem tagadható, hogy az emberek nagy része, úgy felnőttek, mint gyermekek, szaga és íze miatt nem képesek azt szedni. A Scott-féle Emulsiót ellenben, melyben a csukamájolaj jó tulajdonságai hatásosabb alakban találhatók fel, mindenki szívesen veszi és még huzamosabb használat után is jól megemészti. A Scott-féle Emulsió hosszabb ideig, naponta háromszor rendszeresen véve, halvány, étvágytalan gyermekeket, vidám, boldog babákká varázsol. Bevásárlásnál kifejezetten

A Scott-féle Emulsió a halászlé és a halászlé egyetemesen.

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjük. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia úgy a jószág, mint hatás tekintetében. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Minden gyógyszerárban kapható. 676

VIDÉK

A mezőberényi vásár. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a kereskedelmi miniszter a Mezőberény községben április 6-ára és 7-ére eső országos vásár megtartását ez évben kivételesen március hó 30. és 31-ére engedélyezte.

NEUMANN M.

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Elősmert legjobb minőségű áruk. Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

HÁREM

231

a legjobb gummi,

1 tucat 4 korona.

Aradon egyedül

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

drogeriájában kapható.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

TÖRVÉNYKEZÉS

S Birák és Ügyészek aradi részvénytársaságoknál. Fábán Lajos, az aradi törvényszék elnöke vezetésével a bírói és ügyési kar számos tagja ma délután fölkereste Heinrich Sándort, az Arad Csanádi Takarékpénztár vezérigazgatóját és arra kérte: engedje meg, hogy a pénzügyi ügykezelését megtekintsék és emiatt nyírné lehet, tanulmányozzák. A vezérigazgató a legnagyobb előzékenységgel fogadta a tanulmányozó törvénykezési funkcionáriusokat és elkalauzolta őket az intézet helyiségeiben. A bírák és ügyészek hosszabb időt töltöttek a modernül berendezett új palotában a távozóban a legnagyobb meglepetés hangján nyilatkoztak, megköszönve a kalauzálást. Szombaton a Hungária pamutgyár r. t. ügykezelését tanulmányozták és még több aradi részvénytársaság irodahelyiségeit foglalták hasonló célból fölkeresni. A bírák és ügyészek ugyanis ismeretkörüket akarják bővíteni azzal, hogy a gyakorlatban is látják a különböző szakmák részvénytársaságainak üzletmenetét és az ott szerzett tapasztalataikat az igazságszolgáltatásban hasznosítsák.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Táviratú tudósítás.

Budapest, március 11

Készár.

Kínálat, vételkérő mérsékelt, 10 ezer mm. változatlan.

Hatóridő.

Dél

szület

2 óra

szület

Buda 1912. április 11.72-11.73 11.72-11.73

Buda 1912. május 11.68-11.69 11.68-11.69

Buda 1912. október 10.90-10.91 10.90-10.91

Buda 1912. április 10.18-10.19 10.18-10.19

Buda 1912. október 9.08-9.09 9.08-9.09

Tengeri 1912. május 8.74-8.75 8.74-8.75

Zab 1912. április 9.95-9.96 9.95-9.96

Zab 1912. október 8.30-8.31 8.30-8.31

Az árak 50 kilónként számoltva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Március 11.

Magyar aranyárjádék 4⁰/₁₀₀ --- --- --- 109.90Magyar koronajárjádék 4⁰/₁₀₀ --- --- --- 89.40Magyar koronajárjádék 2⁰/₁₀₀ --- --- --- 77.80Magy. földterh. kötvény 4⁰/₁₀₀ --- --- --- 90.25

Horvát-szlavon földterh. kötvény --- --- --- 92.25

Magyar nyeresémsorjegy kölcsön --- --- --- 213.---

Tízszázab. és szegedi sorjegy kölcsön --- --- --- 149.---

Oestrák járadék papírban	---	---	---	89.60
Oestrák járadék aranyban	---	---	---	12.40
Oestrák járadék aranyban	---	---	---	114.---
Oestrák koronajárjádék 4 ⁰ / ₁₀₀	---	---	---	89.60
1880. évi oestrák államsorjegy	---	---	---	159.---
Oestrák-magyar bankrészvény	---	---	---	19.85
Magyar hitelbank-részvény	---	---	---	856.75
Oestrák hitelintézet részvény	---	---	---	653.50
Oestr.-magy.-államvasúti részvény	---	---	---	742.---
10 frankos arany (Napoleonkor)	---	---	---	19.10
Német birodalmi marka	---	---	---	117.80
London vista	---	---	---	241.12 ¹ / ₂
Páris vista	---	---	---	95.55
10 márkás arany	---	---	---	28.56

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Elegáns

Illatszerek

Pouderek

Szappanok

és az összes Pipere cikkek

231

Török Andor és Társa

drogeria és illatszer üzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon szám 900. Telefon szám 900.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedden, 1912. március hó 12-én

B) bérlet

B) bérlet

A rablólovag.

Szinjáték 3 felvonásban. Irta: Bíró Lajos. Rendező: Kesztler Ede.

SZEMÉLYEK:

Ferenc gróf Kesztyer Ede.	Stafi gróf	Delli Lajos.
László gróf Várnai Jenő.	Viktor gróf	Vas Jenő.
Emma grófnő Novák Irén.	Galambo	Herold Ede
Mihály gróf Ajtai Ödön	Anna, leánya	Kápolnay J.
Margit grófnő Nógrádi M.	Kurt	Dr. Beregi S.

Kezdete este 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi szinpadja.

Ma kedden, 1912. március 12-én:

Rekord műsor.

1. Hogy néz ki a világ felülről. Szenzációs felvétel. — 2. Sok betörő. Kacagató. — 3. Az elvesztett teherkecs. Szenzációs amerikai dráma. Sláger kép. — 4. Fricike nőül. Humoros. — 5. Tűz és füst. Szenzációs dráma. — 6. Nauke két tűz között Kacagató.

Előadások kezdete d. n. fél 6 órától folytatólágosan 11 óráig.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma kedden, 1912. március 12-én:

1. Készséges szolgálat. Humoros. — 2. Az ábrándos leány. Humoros. — 3. Az első találka. Humoros. — 4. Hamis férj. Humoros. — 5. Orosz detektív dráma, a Nihilisták. Menekülés a halálba. 2 felvonásban.

Előadások d. n. 1/6 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.*

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS

SZABOTT ÁR.

ANGOL RAGLÁNOK,
SELYEM- ÉS
ETAMINE-KÖPENYEK,
POSZTÓ FELÖLTŐK,
LEÁNYKA-KABÁTOK,
GYERMEK-KABÁTOK,
ANGOL COSTUMEOK,
TROTTEUR-COSTUMEOK,
LEÁNYKA-COSTUMEOK,
DIVATALJAK.

SAJÁT MŰHELY.

TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MINORITA-TEPLOMMAL SZEMBEN.

A szép kezek ápolására:

Manicure-készletek

„ -eszközök

„ -pasztak

„ -porok

„ -pizek

„ -lakkok. .

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefonszám 900.

Tavaszi újdonságok

CZIPŐ-

különlegességekben már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-PCIŐK.

Egységárban.

941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

KÁVÉ TEA RUM

nyersen vagy frissen pörköelve.

legfinomabb fajokból keverve.

eredeti és saját töltési üvegekben
csak az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

Figyelmeztetés!

Az igen tisztelt fogyasztó közönséget ezúton
figyelmeztetjük, óvakodjék a törvényileg védett

Nil cigarette-hüvely és -papirjaink

utánzataitól. Hangsúlyozva kívánjuk kijelenteni,
hogy az utánzatok kizárólag másodrendű minő-
ségű gyártmányok, miért is kerüljük azok vásá-
rlását, ezenkívül fenntarjuk magunknak úgy
a vevővel mint az eladóval szemben a hamisít-
ványok ellen törvényileg védekezni.Az egyedül valódi Nil cigaro-papir és
hüvelyek **Krokodil** védjeggyel vannak ellátva.Főlerakat: **Husserl M.**

különlegességi tőzsde. ARAD, Atzél P.-u.

Új asztalos műhely!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses
tudomására hozni, hogy **Araden, Wesse-
lényi-utca 1. szám** alatt épület- és butor-
asztalos műhelyt nyitottam. Elvállalok: épület,
butor, portale és boltberendezéseket a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő modern kivitel-
ben jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem

Papp János épület- és butorasztalos
Arad, Wesselényi-utca 1. szám.

NE FOGÁDJON EL MA-A-AST!

CSAK ORIAS FEDAK- CIPÓKRÉMET 30 FILTER

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petrás Sári,
Fedák Sári,
Berky Lili stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém

használat.

Nagy tégly. 1 kor. | Szappan . . 70 fill.
Mosdóvíz . . 1 kor. | Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Araden kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Eladó egy jókarban levő, négy lóerős gáz-motor.

Cím a kiadóhivatalban.

Karpelesz Zsigmond

angol uri szabó

Weitzer János-utca 9. sz. (új leányiskola-épület.)

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönséget értesíteni, hogy tavaszi divat különlegességi szöveteim megérkeztek. Raktáron csakis a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteiket tartok. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri Karpelesz Zsigmond angol uri szabó.

Ajánlok elsőrendű

ortodox kelozsvári pászkat

bérmentve aradi állomásig különként

70 fillérért

Megrendeléseket kötésem erejéig előjegyzek 1439

Grosz Herman

Arad, Kölcsey-utca 10.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szita-
árak és acélsodrony ágybetét készítő

Arad, József főherceg-ut 18.

Gyártelep; Kossuth-utca 45. sz.

Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó
dolgok állandó nagy raktárát a
n. é. közönség szíves figyelmébe,
melyek versenyképes olcsó árért
kaphatók.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve
küldünk. 561

LENGYEL GÉZA

épület- és diszmű bádógos
Mártonfi Viktor utóda

ARAD, BOROS BÉNI-TÉR 2.

(A Széchenyi gúzmalommal szemben.)

Elvállal mindennemű épület- és ornamentikai munkákat, u. m.: tornyok, kupola manzárt, diszpárkányokat, manzárt és fedél ablakokat, tetőcsucsokat, vizgyűjtő üstöket, stb. legkomplikáltabb rajz, vagy minta szerint. Raktáron mindennemű háztartási cikket. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Költségvetéssel készséggel szolgálok. 1229

Női divatterem- megnyitás !! ::

!!Uj kész butorüzlet!!

Értesitem, hogy Arad, Boros Béni-tér 6. sz. alatt egy sajátkészítményű

KÉSZ BUTORÜZLETET

létesítettem, hol dus választékú raktárt tartok háló-, ebédlő-, előszoba és konyhaberendezések, ugyszintén mindennemű matt és politirozott munkákból legolcsóbb árakban. Megrendeléseket leggyorsabbá teszi, legmodernebb kivitelig, rajz szerint leggyorsabban elkésztek.

Szíves pártfogást kéri:

JÓNÁS ALADÁR

asztalosmester. 1425

Műhely: Gr. Károlyi Gyula-utca 10. szám.

Exelótt Bolezni Antal CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 2561

Salacz-utca 2. szám.

Hol mértékutáni rendelések legújabb francia vagy amerikai fazonban, legszebb kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Saját készítményű

czipőraktár

legújabb divat szerint.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Czernóczy M. I.

HA lakása van kiadó, vagy azt keres, az Aradi Közlöny apróhirdetése között hirdesse azt, az eredmény biztos.

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD. SZÍNHÁZ-ÉPÜLET

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes

árakat

mindenkinek ritka alkalom kínálkozik csakie készpénz ellenében beszerezni.

Egyes tárgyak

minden elfogadható árért

adatnak el.

E héten csipke és szalag maradékok!

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

Leányka posztó gallér kapucnival 5 K. kezdve.

Fekete és barna gyermekharisnyák meglepő árban.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, ragyogóan kitűnően, készítenek

HALMOS

fogtechnikai műtermében Arzavics Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok).

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon n. 682.

Hegyi bor.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe teljesen házilag kezelt kiváló zamatu új és ó-boraimat,

kicsinyben és nagyban,

megrendelésre házhoz szállítom

Telefon 572. 1421 Telefon 572.

Riess Vilmos,

Deák Ferenc-utca 22. sz.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesitem Arad-város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

legdivatosabb férfi, női és

gyermekcipő mintaraktárt

rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívül olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szakszerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról Szíves támogatást kéri

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönségnek szíves tudomására adni, hogy Kiss Ernő-utca 1. szám alatt (dr. Fényes-ház) egy a mai kor igényeinek minden izlését kielégítő

női ruha-divattermet nyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szíves bizalmát, vagyok kitűnő tisztelettel

GELLÉR MIKLÓSNÉ

női szabó, Arad, Kiss Ernő-utca 1. szám.

Női divatterem- megnyitás!

1365

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközön-
ségnek szíves tudomására adni, hogy **Aulich**
Lajos-utca 20. sz. alatt, I. em. egy
a mai kor igényeinek minden izlését kielégítő
női ruha-divattermet nyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szíves bizalmát, vagyok kitűnő
tisztelettel

KARPELESZ IRÉN.

Tanuló és fizető lányok felvétetnek.

Ne mulassza el
senki

Nassan R.

eső- és napernyő üzle-
tét Szabadság-tér 19.
felkeresni, ahol a párisi
ujdonságok és a legújabb
divatu saját készítményű
nap- és esernyők a legjutá-
nyosabb árakon kaphatók.

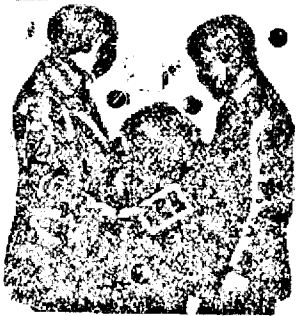
1451

Javításokat és áthuzásokat a
legolcsóbb áron eszközölök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

Brünniszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon
kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6701

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők
egyesületének szállítója. Ha direktre a gyárból
veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt
takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek
mindenfélére. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekinté-
sére bérmentve küldetlik. **21**

Új üzletnyitás!

Van szerencsém a t. építető és
építő urak szíves tudomására hozni,
hogy Arad, Boros Beni-tér 22. szám
(pince, Goldschmidt-féle ház) 1171

Építkezési anyagüzletet

nyitottam. U. m.: mész, cement
alabástrom és St. gipsz, zsombolyai
nagy és battonyai kis cserép, vala-
mint köport állandóan raktáron
tartok.

Becsés pártfogásukat kérve,
maradtam tisztelettel

Telek Kálmán.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer Já-
nos-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomá-
sára hozom, hogy a tavaszi idényre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint férfi-, női- és gyermek-
cipők készítését valamint Ortho-
pád-cipőket fájós lábakra. Megren-
delések 48 óra alatt eszközöltetnek.
Visszamaradt cipők jutányos áron
kaphatók. Becsés pártfogást kér
a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOZ LÁSZLÓ,

a legelső honvédsereg tisztikarának szállítója. 3951

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legjutányosabb árakon
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű és játék-
áru üzletében 1371

ARAD, Szabadság-tér 21.

ARADI (Seelinger) M. A. Salac-utca 1. ARAD.

Uri, női és gyermekcipők raktára.

Van szerencsém az igen tisztelt volt rendelőim, vevőim és a n. é.
közönség b. tudomására hozni, hogy cipőüzletemben

a mérték utáni megrendelések készítését megkezdtem.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség velem szemben tanusított
rég biizalmára hivatkozva kijelenteni, hogy a jövőben még nagyobb
erővel és jól ismert szakképzettségemmel, amelyet az elmúlt öt év
alatt még fokozottabban kifejlesztettem, állok az igen tisztelt rendelőim
és vevőim szolgálatára.

**Üzleti elvem a legjobb minőségű anyagból
dolgozni, mérsékelt árak mellett.**

Készítek amerikai, angol és francia divat-
különlegességeket, ugyszintén fájós lábakra
orthopád gyógycipőket.

Becsés pártfogásukat kéri tisztelettel:

ARADI (Seelinger) M. A. SALAC-UTCA 1.

TELEFON 902.

JAVÍTÁSOK ELFOGADATNAK.

Alkalmi vételök

és eladások

Ékszer-tárgyakban

nagy és méltoságokban, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óra- és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogeódulek

nagy és méltoságokban, gyémánt és brili-
áns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vásárolnak vagy más tárgyakra átváltatnak

TELEFON 439.

TELEFON 446.

Harisnya-kötőde

Aki súlyt fektet gondos, jó mun-
kára, köttesse meg bármily nemű

harisnyáit

Andrássy-tér 20.

Fischer Eliz palotában levő harisnya-
kötődeben. Sürgős munkát azonnal
is elkészítünk. 1367

Költözködők figyelmébe!

világos világlás berendezéseket

cellárokkal

együtt kedvező ártételekkel

KOCH DANIEL

világosságos telefont berendezéssel vállalkozó
Arad, Deák Ferenc-u. 42.

A legkiválóbb fajta, memo-
riális

gyűmölcsfák

kaphatók 6781

Hoffmann Ignác

Szeged

ujszegedi falkolájában.

Telefonszám 176.

Árjegyzék legyen és bérmentve.

3977—1912. P. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint
birtokbíróság közhírré teszi, hogy
az Arad-csanádi egyesült vasutak
r. t.-nak Gajda Mihályné és társai
elleni kártalanítási ügyében Pan-
kota község határában a vasut
építése céljából s szükséges terü-
letek kártalanítása végett a hely-
szini tárgyalás megtartására folyó
évi március hó 23 ik napjának d. e.
1/9 óráját Pankota község köz-
házára kinttette s oda az összes
érdekelteket azal idézi meg, hogy
az érdekeltek meg nem jelenése a
tárgyalás megtartását és a hatá-
rozat hozatalt nem gátolja és az el-
maradás miatt igazolásnak helye
nincs.

Arad, 1912. évi március hó
1-én a kir. törvényszék mint birtok-
bíróságtól.

Dr. Jakó S. k.

kir. tszéki bíró.

1471

Ne mulassza el!

előlelt óra- és ékszer-

szükségletét besorozná

felkeresni vételkény-

szor nélkül

Vogel László

órá- és ékszerész üzletét.

Veszek zálogeódulek,

őrt aranyat vagy más

tárgyakra beszerzőm.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Uj leányiskola-építet.

Használt ólom- megvételre kerestetik.

Ablaktisztító vállalat átvétel!

1477

A nagyközönség szíves tudomá-
sára hozom, hogy a Soós-féle
ablaktisztító vállalatot

átvettem. Elvállalok mindennemű ablak, tükör, kilincs és egész
lakás évi vagy havi tisztítását, ugyszintén parketta-
beeresztéseket a leggondosabb kivitelben, igen jutányos árban.
Üzleteltem, hogy figyelmes és
gyors kiszolgálásommal meg-
rendelőimet legjobban kielé-
gítem. Szíves pártfogást kér

German Demeter

Mikes Kelemen-utca 12. sz.

Varga Kálmán

női divatterme, Aczél Péter-utca 2.

Párisi és londoni szövetség
ajándékai megérkeztek.

A hölgyközönség szíves
figyelmébe ajánlom. 991

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tytyán Testvérek, ahol a leg-szolídabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyiszintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Házeladás

a belvárosban adómentes magán-ház, négy szoba, fürdőszobával. Cím a kiadóhivatalban. 1422

A város belterületén

nagyobb telek megvételre keres-tetik. Ajánlatokat „Központban” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Eladó Ujaradon

piac legélénkebb helyén fekvő bel-telkes ház nagy üzlethelyiséggel. Bővebb felvilágosítással szolgál Szűcs Pál Erzsébet királyné-körút 37, Telefon 618. 1530

Meghívó.

Az Aradi Jogász-egylet f. évi március hó 30-án d. u. 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Batthyányi-u. 25. sz.)

rendes évi közgyűlést

tart. melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

A közgyűlés napirendje következő:

1. A választmány évi jelentése.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1911. évi számadásokról.
3. Folyó évi költségvetés megállapítása.
4. Számvizsgáló bizottság megválasztása.
5. Netáni indítványok.

Arad, 1912. évi március hó 5-én.

Dr. Fábrián Lajos,
egyleti elnök.

1549

Pótlásra és telepítésre
kiválóan alkalmas fajtisza

gyökerez
pipária portalis

vesszőt egy és két éves
minőségben, bármily mennyi-
ségben szállít

1544

Hámory-Gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.

Csillárok,

Villamos felszerelést

legelőnyösebben

Diamant-nál

Aczél Péter-utca 2. (sz. sz. 22)

Ha pontosan és diszkrétan
akarja ügyeit elvégeztetni,
ugy csak a

Gyorsfutár- vállalathoz

forduljon, Zrínyi-u. 1. Telefon 848.

Ugyiszintén elvállal koszt-hordást, színházjegyváltást, gardirozást, reklámok ki-
osztását, számlák incasszá-
lását, lakás és butorozott
szoba kiadást és keresést
is a legelőnyösebb árakban. 243

Szép

üzlethelyiség

május 1-től kiadó

Forray-utca 7. sz.

Bővebbet WOHLBERG LI-
PÓT Boros Béni-tér 22.

1542

BENOID GYÁRI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Meghívás.

A Benoid Gyári Részvénytársaság

1912. évi március hó 21-én d. u. 3 órakor az Aradi és Csanádi
Egyesült Vasutak disztermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket meghívjuk.

A részvények a közgyűlés napját 3 nappal megelőzőleg, tehát 1912. évi már-
cius 17-ig bezárólag a szelvényivel letendőek Aradon: az Arad-Csanádi Gazdasági
Takarékpénztárnál, a Benoid Gyári Részvénytársaságnál.

Napirend:

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése a társaság helyzetéről.
3. Az igazgatóság javaslata a társaság felszámolásának elhatározása iránt.
4. A felszámolás elhatározása esetében a felszámoló megválasztása és díjazá-
suknak megállapítása.
5. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 15. és 37. §§-ának módosítása
tárgyában.

Arad, 1912. évi március hó 11.

1550

Az igazgatóság.

Tégla kapható

alulírott nál, a vasút

közelében levő

téglagyár telepemről

1548

KIRLE ANTAL

FLÓRIAN-UTCA 6b SZÁM.

6027—1912.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. pénz-
ügyminiszter 22438—1912. számú
rendelete értelmében az ország
egész területén a kötelező korona
értékben való számítás az 1912. évi
XX. törvénycikk 7. §-ának rend-
kezése értelmében folyó év március
hó 12-én életbe lép.

A hivatkozott törvényszakasz
rendelkezése szerint: „A magyar
szent korona országainak egész
területén a kereskedők és iparosok
a községgel szemben csak a
koronaértékben való számítás hasz-
nálhatják.

Tilos ennél fogva más, mint a
koronaértékben való számítás hasz-
nálata, ajánlatokban, számlákban,
jegyzékekben, számadásokban, ár-
jegyzékekben, hirdetésekben és a
nyilvánosságnak szánt egyéb közle-
ményekben, továbbá kirakatokban,
üzlethelyiségekben, kiállításokon,
vásárokon és hasonló alkalmakkor.

Aki a tilalom ellen vét, kihá-
gást követel és az illetékes kir. járás-
bíróaság által 200 kor.-ig terjedhető
penzbüntetéssel büntetendő.”

Erről Arad szabad királyi város
közönségét értesítjük.

Arad, 1912. évi márc. hó 11-én.

A városi tanács.

Épületanyag eladása!

Báró Bohus Lajos, Aczél Pé-
ter-utca 2. számú egy
emeletes és a Rövid-utcán
álló magas földszint épületei

összes anyaga

építkezés folytán eladásra
tétetik. Venni szándékozók
forduljanak ajánlataikkal alól-
írotthoz, kitől a lebontás és
anyagok elhordatásának ide-
jére nézve a feltételeket meg-
tudhatják.

1541

Bódy Bódog.

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom arany ékszer,
brillians és gyémánt ék-
szer vagy pontosan járó
zsebórát akar venni

alkalmi ajándékul

ha elmegy az olcsó be-
vásárlási helyre a Forray-
utca

ZINNER VILMOS

3102

ékszerész és óráshoz
akkor

Biztosítom, hogy nem bánja meg.

„OLLA”
Kapható:
Török A. és Társa
drogeriájában
ARAD.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

A TAVASZI UJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.:

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermekek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

Női kalap készítéshez szükséges összes kelékek kaphatók

a Kalap Bazárban

Arad, Deák Ferencz-utca 8. sz.

1183

Mindennemű női kalapformák és diszek állandó óriási raktára. Külön osztály kész modell kalapok részére. Párisban megjelenő ujdonságok 36 óra letelte után már kaphatók. Állandó bevásárlás Párisban Boulevard Voltaire 18. Eladás kicsinyben és nagyban. Több mint 3000 forma raktáron.

Finom szalma forma 1 korona 80 fillértől kezdve.

Bérmulatos olcsó árak.

Szigoruan szabott árak.